

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEKLEME VE
YETİŞTİRME KURSLARININ ETKİNLİĞİNE DAİR ORTA
ÖĞRETİM ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Orhan KUZUCU

Niğde
Ağustos, 2019

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEKLEME VE YETİŞTİRME
KURSLARININ ETKİNLİĞİNE DAİR ORTA ÖĞRETİM ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman
Dr. Öğretim Üyesi Buket ASLANDAĞ

Hazırlayan
Orhan KUZUCU

Niğde
Ağustos, 2019

YEMİN METNİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Milli Eğitim Bakanlığı Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Etkinliğine Dair Orta Öğretim Öğretmen Görüşleri” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde tez yazım kılavuzuna uygun olarak tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım ~~28/08/2019~~ (Tarih)

Orhan KUZUCU

ONAY SAYFASI

Dr. Öğretim Üyesi Buket ASLANDAĞ danışmanlığında Orhan KUZUCU tarafından hazırlanan “Milli Eğitim Bakanlığı Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Etkinliğine Dair Orta Öğretim Öğretmen Görüşleri” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

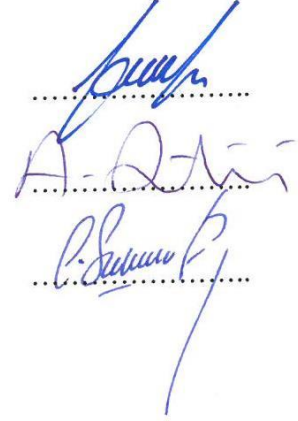
07 / 08 / 2019

JÜRİ :

Danışman : Dr. Öğretim Üyesi Buket ASLANDAĞ

Üye : Prof. Dr. Ayhan DİKİCİ

Üye : Dr. Öğretim Üyesi Cihad ŞENTÜRK

.....
.....
.....

ONAY :

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulu'nun Tarih ve sayılı kararı ile onaylanmıştır.

Prof. Dr. Gökhan ÖZDEMİR
Enstitü Müdürü

ÖZET
YÜKSEK LİSANS TEZİ

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI DESTEKLEME VE YETİŞTİRME
KURSLARININ ETKİNLİĞİNE DAİR ORTA ÖĞRETİM ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİ

KUZUCU, Orhan

Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı

Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Buket ASLANDAĞ

Ağustos, 2019, 63 sayfa

Ülkemizde son yıllara kadar özel öğretim faaliyetleri özel sektör eliyle özel öğretim kursları ve dersaneler tarafından karşılanmaktaydı. Ancak 2014 yılında dersanelerin kapatılmasına yönelik çıkarılan kanun ile bu kurumların faaliyetleri kademeli olarak durdurulmuştur. Özellikle de merkezi sınavlara hazırlık amacıyla devam eden kurs talepleri için MEB okullarda destekleme ve yetiştirme kurslarını başlatmıştır.

Bu çalışmada, oldukça yeni bir uygulama olan orta öğretim kurumlarında uygulanan destekleme ve yetiştirme kursları hakkında öğretmenlerin görüşleri alınarak kursların etkinliği incelenmiş, öğretmenlerin kurslar ile ilgili görüş ve önerileri alınarak kursların olumlu yönleri veya eksik kalan uygulamalar ortaya konmuştur. Araştırma Niğde ili, Bor İlçesinde bulunan ortaöğretim kurumlarında görevli ve kurslarda görev almış öğretmenlerini kapsamaktadır. Araştırmaya ilçe de bulunan tüm ortaöğretim kurumları dahil edilmiş, böylece tüm orta öğretim türlerinin araştırmaya katılımı sağlanmıştır. Nitel araştırma yöntemi ile verilerin betimsel analizi yapılmıştır. Önceden hazırlanıp uygulaması yapılan anket çalışmasıyla toplam 110 öğretmenin görüş ve önerileri alınmış ve SPSS paket programı kullanılarak verilerin analizi yapılmıştır. Araştırma kursların olumlu yönlerini veya aksayan, geliştirilmesi gereken yönlerini ortaya çıkarması açısından önem teşkil etmektedir.

Araştırmada bu kursların en fazla merkezi sınavlara hazırlık amacıyla tercih edildiği ve kursların özellikle sınavlara hazırlık ihtiyacına cevap vermesi beklendiği görülmüştür. Kursların geliştirilmesi gereken yönlerine ait bulgularda ise; kurslara ait

materyal ihtiyaçlarının karşılanması, kurslarda devamsızlıkların ciddi şekilde takip edilmesi, kursların öğretmenler açısından daha cazip hale getirilmesi ve zamanlamalarının daha çok hafta sonuna ayarlanması gerekliliği gibi sonuçlara ulaşılmıştır. Elde edilen sonuçların başta kurs merkezleri ve bakanlık birimleri olmak üzere kurslar ile ilgili tüm paydaşlara yol gsterici olacağı dşnlmektedir.

Anahtar Kelimeler: Destekleme ve Yetiştirme Kursu, ğretmen, MEB

ABSTRACT
MASTER THESIS

**THE OPINIONS OF HIGH SCHOOL TEACHERS ABOUT THE
EFFICIENCY OF SUPPORTIVE COURSES OF THE MINISTRY OF
NATIONAL EDUCATION**

KUZUCU, Orhan

Department of Educational Sciences

Thesis Advisor: Asistant Professor Buket ASLANDAĞ

August, 2019, 63 pages

In our country, private teaching activities were carried out by the private sector either through the private teaching courses or the private classrooms until recent years. However, with the law which was enacted in 2014, the activities of these institutions were gradually stopped. Especially, the Ministry of National Education has initiated supportive courses in schools for the ongoing course requests for preparation for centralized examinations.

In this study, the efficiency of the courses has been examined by taking the opinions of teachers about the supportive courses implemented in secondary education institutions, which is a new practice, and the positive or the negative aspects of the courses have been revealed. The participants of the study include teachers working in secondary schools in Bor district of Niğde. All secondary schools in the district have been included in the study, so all secondary education types have been taken part in the research. Descriptive analysis of the data has been done with qualitative research method. A total of 110 teachers' opinions and suggestions have been obtained through a questionnaire that was prepared and implemented in advance, and SPSS software has been used to analyse the data. The research is important in terms of revealing the positive aspects of the courses and the aspects that need to be developed.

In the research, it has been found that these courses are mostly preferred for the purpose of preparation for the university entrance exams and the courses have been expected to fulfill the needs of the exams especially. In the findings related to

the aspects of the courses that need to be developed, it has been concluded that the fulfilment of the material needs, follow-up of attendance in the courses, the ways to make courses more attractive for teachers and the timing of courses should be revised. The results of the study will guide all shareholders of the courses, especially the course centres and ministerial units.

Keywords: Supportive Courses, Teacher, The Ministry of National Education

ÖN SÖZ

Çalışmam süresince yardımlarını esirgemeyen, her zaman bilgisi ve tecrübesiyle destek olan sayın hocam ve danışmanım Dr. Öğretim Üyesi Buket ASLANDAĞ'a çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans ders ve tez döneminde bana yapmış olduğu katkılar ve manevi desteğinden ötürü Sayın Prof. Dr. Ayhan DİKİCİ hocama teşekkürü bir borç bilirim. Çalışmalarımı yürütmemde destek olan bölüm hocalarıma, bu zorlu süreçte sürekli yanımda olan Türk Dili ve Edebiyatı bölümü hocalarıma teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca araştırmam sırasında çalışmalarımı yürüttüğüm Bor ilçesinde bulunan tüm meslektaşlarıma, öğrencilerime ve idarecilere göstermiş oldukları çaba ve hoşgöründen dolayı teşekkürlerimi sunarım.

Tez çalışmalarımı yürüttüğüm sırada bana en büyük manevi desteği veren, neşe kaynağım olan biricik kızım Zeynep KUZUCU'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimimde emeği geçen tüm Eğitim Fakültesi hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Orhan KUZUCU

İÇİNDEKİLER

ÖZET	ii
ABSTRACT	iv
ÖN SÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
EKLER LİSTESİ.....	xi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. PROBLEM DURUMU	3
1.2. EĞİTİM VE ÖĞRENME KAVRAMLARI	5
1.2.1. Öğrenme-Öğretme Süreçleri	6
1.2.1.1. Ders Dışı Öğrenme-Öğretme Süreçleri	7
1.2.1.2. Destekleyici Eğitim Faaliyetleri	8
1.2.1.3. MEB Tarafından Hazırlanan Destekleyici Eğitim Faaliyetleri	9
1.2.1.4. MEB Destekleme ve Yetiştirme Kursları	10
1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	13
1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	14
1.5. ARAŞTIRMANIN KAPSAM VE SINIRLILIKLARI.....	15
1.6. VARSAYIMLAR	15
1.7. TANIMLAR	15

BÖLÜM II

İLGİLİ ALAN YAZIN

2.1. YURT İÇİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR	17
2.2. YURT DIŞINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR.....	19

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMA MODELİ	22
3.2. ÇALIŞMA GRUBU.....	22
3.3. VERİLERİN TOPLANMASI VE VERİ TOPLAMA ARACI	24
3.3.1. Veri Toplama Süreci	26
3.4. VERİLERİN ANALİZİ	27

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

4.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	28
4.2. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	29
4.3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	31
4.4. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	34
4.5. BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	36
4.6. ALTINCI ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR	39
4.7. YEDİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	40
4.8. SEKİZİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	41
4.9. DOKUZUNCU ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR.....	43

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. TARTIŞMA VE SONUÇ	46
5.2. ÖNERİLER.....	52
KAYNAKÇA.....	54
EKLER.....	58
ÖZGEÇMİŞ.....	63

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Öğretmenlerin Demografik Özellikleri.....	23
Tablo 2. Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Girmiş Olduğu Dersin Kazanımlarını Belirlerken Dikkat Ettiği Etmenler	28
Tablo 3 Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Kullanmakta Olduğu Öğretim Stratejileri ve Yöntemleri	29
Tablo 4 Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Kaynak Kitap Kullanım Durumları.....	30
Tablo 5 Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Akıllı Tahta Kullanma Durumları.....	30
Tablo 6 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının İçerik Dağılımı .	31
Tablo 7 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kursları ile Okul Derslerinin Planlanması.....	32
Tablo 8 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında En Çok Tercih Edilen Dersler	33
Tablo 9. Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Uygulama Biçimi.....	33
Tablo 10. Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Üniversiteye Hazırlık Sürecine Katkı Sağlama Durumu	34
Tablo 11 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Dönem Sonlarındaki Değerlendirme Faaliyetleri.....	35
Tablo 12 Öğretmenlerin MEB'nın EBA Kursta Yayınlamış Olduğu “Kazanım Kavrama Testlerini” ne Yönelik Görüşleri	35
Tablo 13 Öğretmenlerin Destekleme Ve Yetiştirme Kurslarına Ayrılan Zamanı Yeterli Bulma Durumları	36
Tablo 14 Öğretmenlere Göre Destekleme Ve Yetiştirme Kurslarının Zamanlamaları	37
Tablo 15 Öğretmenlere Göre Hafta Sonu Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Başlangıç Süreleri	37

Tablo 16 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Haftalık Ders Saati Sayısı.....	38
Tablo 17 Öğretmenlere Göre Öğrencilerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Sebepleri.....	39
Tablo 18 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Öğrenciler İçin Devam Zorunluluğu Olması Durumu	40
Tablo 19 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kursları Sınıf Mevcudu Bilgileri	40
Tablo 20 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Yapıldığı Sınıflardaki Fiziki Ortamın Öğrencilerin Kursu Katılımı Ve Kursun Verimliliğin Olan Etkisi	41
Tablo 21 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Öğretmen Seçimi	42
Tablo 22 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Öğretmenlere Verilen Hizmet Puanı Teşvikinin Yeterlilik Durumu.....	42
Tablo 23 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Öğretmenlere Ödenen Ücretin Yeterlilik Durumu	43
Tablo 24 Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kursları İle İlgili Önerileri	43

EKLER LİSTESİ

EK 1. ARAŞTIRMA İZİNİ	58
EK-2 ANKET FORMU	61

KISALTMALAR LİSTESİ

DYK	: Destekleme ve Yetiştirme Kursları
EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
KKT	: Kazanım Kavrama Testleri
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
ÖSYM	: Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi
SPSS	: Sosyal Bilimciler İstatistik Programı
TC	:Türkiye Cumhuriyeti

BÖLÜM I

GİRİŞ

Türkiye Cumhuriyeti eğitim hedefi olarak 1739 sayılı Türk Milli Eğitimi Temel Kanuna göre belirtilen ilkeleri gerçekleştirmeyi amaç edinmiştir. Bu kanun ilkeleri doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı Temel Kanununda Türkiye de yapılan eğitim faaliyetlerinin amacı en genel manasıyla şu şekilde belirlenmiştir:

“İlgi, istidat ve kabiliyetlerini geliştirerek gerekli bilgi, beceri, davranışlar ve birlikte iş görme alışkanlığı kazandırmak suretiyle hayata hazırlamak ve onların, kendilerini mutlu kılacak ve toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmalarını sağlamak; böylece bir yandan Türk vatandaşlarının ve Türk toplumunun refah ve mutluluğunu artırmak; öte yandan milli birlik ve bütünlük içinde iktisadi, sosyal ve kültürel kalkınmayı desteklemek ve hızlandırmak ve nihayet Türk Milletini çağdaş uygarlığın yapıcı, yaratıcı, seçkin bir ortağı yapmaktır.” (MEB, 1973).

Belirtilen bu amaçlar doğrultusunda Türkiye Cumhuriyetinde tüm vatandaşlarına fırsat eşitliği de gözetilerek adil ve eşitlikçi bir eğitim sunulması Türk toplumuna faydalı birer birey olarak yetişmeleri amaçlanmıştır (MEB, 1973). Vatandaşların iyi bir eğitim almaları ve hem kendileri hem de toplum için iyi bir meslek sahibi olmaları adına Türkiye Cumhuriyeti devletinin gerekli her türlü fırsatı sunacağı ve tüm tedbirleri alacağı yine 1739 sayılı MEB Temel kanununda belirtilmiştir. En genel manasıyla eğitim; “istendik yönde davranış değiştirme süreci” olarak tanımlanmıştır (Şimşek, 2014). Bu süreç tüm yaşam boyu değişik şekillerde devam ediyor olsa da planlı ve kontrollü olarak tanımlanan formal eğitim kısmı okullarda yapılmaktadır (Duman, 2003). Planlı ve kontrollü olan formal eğitim tüm ülke bireylerine eşit ve herkese açık olacak şekilde ulaştırılması MEB’in temel amaçlarından. Bu bağlamda iyi bir meslek ve kariyer için bireylerin iyi bir eğitim alması kaçınılmazdır. İyi eğitim alabilmek içinse belirtilen yeterliliklerin edinilmesi ve tüm eğitim basamaklarının başarılı bir şekilde tamamlanması gerekmektedir.

Ülkemizde kariyer ve meslek edinme konusunda iyi bir eğitimin gerekliliği tartışılmazdır. Bu bağlamda da gerek okul başarısı ve üniversite eğitimi gerekse belirli bilgi beceri ve yeteneklerin kazanımı olsun son derece büyük bir önem taşımaktadır.

Özellikle orta öğretim sonrası üniversite eğitimi de bu konuda en belirleyici faktörler arasındadır. İyi bir üniversite eğitimi meslek edinimi ve kariyer fırsatları için ön koşul olarak görülmektedir. Bu durumda da üniversite eğitimine olan talep mevcut üniversite kontenjanlarından çok daha fazlası olduğu için üniversitelere giriş sınavı yapılmaktadır. Bu maksatla da üniversiteye giriş sınavları 1974 yılından itibaren özerk bir yapı bünyesinde Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi ÖSYM tarafından yapılmaktadır. Değişik yıllarda değişik isimler ve test yapılarıyla yapılmış olmasına rağmen, üniversitelere öğrenci seçme sınavları her dönemde varlığını korumuştur.

ÖSYM tarafından yapılan bu sınav öğrencilerin belirli bilgi, yetenek ve başarılarını belirlemeyi ve seçmeyi amaç edinmiştir. Ancak özerk bir yapıya sahip olması sebebiyle ve MEB kademelerin de ki okulların müfredatlarından daha farklı içerik ve yapıda sorulardan sınav yapılması bu sınav için ayrı bir çalışma alanını da zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda sınavlara hazırlık ihtiyacı özel kurs merkezlerini, dershaneleri ve okullarda bu çalışmalar için farklı bir çalışma alanları oluşumunu ortaya çıkarmıştır. Dershaneler ilk olarak 1964 yılında 625 sayılı yasa ile yabancı dil ve kişisel gelişim kursları olarak hizmet vermeye başlamışlar ve yetişkinleri hitap etmişlerdir. Ancak ilerleyen yıllarda öğrencilerin ek öğrenme ortamı talepleri ve merkezi sınavlar sebebiyle bu kurumlar sınava hazırlığın hedeflendiği kurumlara dönüşmüşlerdir (Bozbayındır ve Kara, 2016: 338).

Yine 1984 tarihli ve 3035 sayılı kanunla dershanelerin devamına karar verilmiş ve sayıları ülke genelinde hızla artmıştır (Akın, 2012: 34). Eğitim ve öğretim ortamında ki şartlardan dolayı yeterli talep gören bu kuruluşlar özel sektör eliyle yürütülüyor ve belirli bir mali yükümlülük gerektiriyordu. Bu durum ise birçok öğrenci ve veli açısından fırsat eşitsizliği ortaya çıkarmaktaydı. (Köse, 2013:338). Okula alternatif bir yapıya bürünmeleri, eğitim ve öğretim faaliyetlerini ticarileştirmeleri, ezber ve sadece soru çözüm odaklı bir hale gelmeleri, fırsat eşitsizliğine sebep olmaları, ideolojik gerekçeler gibi sebeplerden dolayı özel dershanelere karşı olumsuz bir algı oluşmuştur. Bu olumsuz durumların ortadan kaldırılması için ilk olarak 1981 yılında dershanelerin kapatılması hükümet programına alınsa da, dershaneler mevcut durumlarını korumuş ve kapatılamamışlardır (Akın, 2012). Ancak 14 Mart 2014 tarihli 28941 sayılı Resmi gazetede yayınlanan “Milli Eğitim Temel Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile dershanelerin bir

kısmı kapatılırken bir kısmı ise özel okula dönüşerek varlıklarını devam ettirmişlerdir. Ancak merkezi sınavlar ve rekabet ortamının devam etmesinden dolayı bu ders dışı öğretim faaliyetleri talebini karşılamak için MEB 2014-2015 eğitim öğretim yılından itibaren “Destekleme ve Yetiştirme Kurslarını” açmıştır. Yapılan değişiklikler 2004 yılında şekillendirilen “Okul Kursları” yönergesi yeniden düzenlenerek bu kurslar tüm eğitim kademelerinde ücretsiz hale getirilmiştir. Bu yönerge kapatılan dersane ve özel ders birimlerinin yerlerini tamamen MEB’e bağlı olan özel ve resmi okulların alması hedeflenmiştir (Akkaya, 2017).

Belirtilen yönerge “Destekleme ve Yetiştirme Kursları” okullarda belirlenen ve öğrenci tercihleri doğrultusunda her yarıyıl ve yaz dönemi olarak toplam üçer dönemler halinde açılacağı, kursların yönetimin il ve ilçe Milli Eğitim müdürlükleri koordinesinde bağlı bulunan okul müdürlüklerince yürütüleceği belirlenmiştir. Ayrıca kurslarda öğrenme- öğretme süreçlerinin uygulayıcısı olarak mevcut MEB kadrolarında görevli öğretmenlerin görevlendirileceği, yetersiz kalınması durumunda ücretli öğretmenlerden görevlendirilme yapılabileceği vurgulanmıştır (MEB, 2014). Yapılan bu yönerge değişikliği aynı dönem içerisinde kurslar uygulanmaya başlanmıştır.

Akademik anlamda yetersiz öğrencilerin desteklenmesi veya öğrencilerin ders dışı öğrenme ortamlarının artırılması bazında yapılacak olan bu destekleme faaliyetlerinde en büyük görev bu işin yürütücüsü olan öğretmenlere düşmektedir. Yapılan düzenlemeler sonrası MEB okullarına devredilen bu kursların başarılı ve istenen verimde olması öğretmenlerin bu faaliyetlerde istekli ve verimli olmasına bağlıdır (Türküresin, 2018: 74). Bu çalışmada uygulayıcı pozisyonunda bulunan öğretmenlerin konuyla ilgili görüş ve önerileri alınarak, öncelikle mevcut durumun öğretmenlerin gözünden kapsamlı bir analizi ortaya konulacaktır. Böylece düzenlemenin yapıldığı tarihten itibaren ortaya konan uygulamalar hakkında bilgi sahibi olunacaktır.

1.1. PROBLEM DURUMU

MEB en geniş manası ile anayasada tanımını bulan “dil, din, ırk ve statü gözetmeksizin her vatandaşa eşit ve adil eğitim fırsatları sunmayı amaç edinmiştir. Tüm bireylerinde bu eğitim fırsatlarından yeterince yararlanabilmeleri için her türlü tedbiri de almakla yükümlüdür. Bu yükümlülükler, en başta okullarda yürütülen

formal ve örgün eğitim olarak ele alınan yüz yüze ve programlı bir şekilde yürütülen ders içi faaliyetler olarak belirlenmiştir. Ancak seçme sınavları ve öğrenme durumları ve ortamlarından kaynaklanan öğrencilerin içeriği yeterli düzeylerde edinememelerinden dolayı derslerin yanında takviye edici faaliyetlerin de ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Tüm bireylerin öğrenme süre ve seviyelerinin aynı olmaması, farklı öğrenme yöntemlerinin ekstra materyallerin ve ilave ders sürelerinin gerekliliği destekleme ve yetiştirme kurslarını ortaya çıkarmıştır.

Formal eğitim faaliyetlerinin bir tamamlayıcısı gibi görülen bu faaliyetler özel girişimler bünyesinde “Dershaneler ve özel etüt eğitim merkezleri adı altında veya MEB’ in resmi kurumlarında verilmektedir. Ancak 2014 yılında Resmi Gazete yayınlanan kanun değişikliği ile dershanelerin şartları sağlayanların özel okul olarak dönüştürülmesine, şartları uymayanların da kademeli olarak kapatılması öngörülmüştür (MEB, 2014). Yapılan bu değişiklikle destekleyici ve tamamlayıcı eğitim faaliyeti olarak görülen destekleme kursları çalışmalarını MEB kendi bünyesine katmıştır. “Destekleme ve Yetiştirme Kursları” adı altında bu faaliyetleri bünyesindeki okullarda ve mezun öğrenciler içinde Halk eğitim merkezlerinde yapılması öngörülmüştür. Yapılacak eğitim ve öğretim faaliyetleri MEB öğretmenleri tarafından verilecektir. Mevcut yapıları ve işleyişlerinden biraz daha farklı olarak bu kurslar yeni bir uygulama alanı olarak ortaya çıkmıştır.

Kursların, öğrenci ve velilerin beklentilerini karşılama hususunda belirli yeterliliklere sahip olması beklenmektedir. Bunların yanı sıra merkezi sınavlar içinde birer hazırlık merkezi olarak hizmet verebilmesi istenmiştir. ÖSYM ve MEB tarafından yapılacak çoktan seçmeli sınavların yapısına ve içeriğine uygun faaliyetler öğrenci ve veli beklentilerinin temelini oluşturmuştur. Bu beklentilerin yanı sıra yine veli ve öğrenciler tarafından okul bünyesinde verilen dersler ve sınavlar içinde tamamlayıcı eğitim faaliyetlerinin oluşturulması istenmektedir. Eksik kalan içeriklerin tamamlanması ve bireysel olarak oluşabilecek eksik öğrenmelerin tamamlanması açısından da bu kurslar büyük bir önem arz etmektedir. Kalabalık sınıf ortamından dolayı oluşan eksik öğrenmelerin giderilmesi için fırsat sunması, öğrenme öğretme ortamında ki kaynaklanan eksikliklerin giderilmesi ve tamamlayıcı bir eğitim faaliyeti olarak görülmeleri de bu kursların önemini daha da arttırmıştır (Türküresin, 2018:76). Özel girişimlerinde devre dışı bırakılmasından sonra tüm destekleyici kurs faaliyetlerinin MEB tarafından karşılayacağı düşünüldüğünde, işin sorumluluğu bir

kat daha artmaktadır. MEB ise bu durum karşısında mevcut öğretmen kadrosu ve materyal olarak da EBA ile geliştirilen ve kendi bünyesinde bulunan “Ölçme Değerlendirme Merkezi” ile kazanım kavrama testleri ve deneme sınavları, interaktif içerikleri uygulamaya koymuştur. MEB üzerine aldığı bu büyük sorumluluğu yerine getirme aşamasında en büyük görevde bu destekleme faaliyetleri aktif olarak uygulayan öğretmenlere düşmektedir. Öğretmenlerin kurslar hakkında olumlu bir tutum içinde olmaları, destekleme eğitimlerinde gönüllü bir şekilde yer almaları tüm eğitim kademelerinde oluşan beklentilerin karşılanmasını sağlayacaktır (Uğurlu, 2017:32).

Aksi halde ise yapılan içerik düzenlemeleri, öğretim materyalleri işlevsel olamayacaktır. Hedeflenen kazanımlara ulaşılması ve destekleme yetiştirme kurslarının başarılı bir şekilde yürütülmesi uygulayıcı öğretmenlerin istek, beklenti veya sistem içinde gördükleri aksaklıkların giderilmesi ile mümkün olacaktır. Bu çalışmada öğretmenlerin bu faaliyetler hakkındaki görüşleri alınıp incelenerek parçadan bütüne bir tümevarım ile okul kurslarının nasıl daha verimli olacağı ve öğrenci-veli beklentilerini karşılaması anlamında etkinliğinin analizi yapıp aksak yönlerin ortaya konulması amaçlanmaktadır. Büyük kaynaklar ayrılarak yapılan çalışmaların sistemli ve verimli bir şekilde sürdürebilmesi için; bu eğitim öğretim faaliyetleri hakkındaki öğretmen görüşleri hem mevcut durum hem de ileride yapılabilecek uygulamalar açısından fikir verici ve aydınlatıcı bir rol üstlenecektir. Özellikle son dönemlerde MEB destekleyici eğitim kurslarını tamamen kendi bünyesinde vermeyi amaçladığı göz önüne alındığında bu kursların aksayan yönlerinin tespiti, öğretmenlerin uygulamada yaşadığı sıkıntılar, içerik ve öğrenme durumlarındaki sorunların tespiti yapılacak iyileştirme çalışmalarına ve belirlenen hedeflere ulaşılmasına ışık tutacaktır.

1.2. EĞİTİM VE ÖĞRENME KAVRAMLARI

Eğitim en genel ve yaygın tanımıyla; “Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci” olarak tanımlanmıştır (Ertürk, 1987: 77). Bu genel kavramdan anlayacağımız, eğitim tanımının en önemli kısmının kısa süreli bir değişiklik değil uzun ve devam eden bir süreç olmasıdır. Bir diğer kabul gören tanım da ise Sönmez (2011: 3) kültürel değerlerin bireye kazandırılması yani “kültürleme” süreci olarak tanımlamıştır. Her iki tanımdan da yola çıkılacak olursa eğitim sadece okul da değil hayatın tüm kademelerinde de devam

etmektedir. Ancak okul dışında devam eden eğitim faaliyetleri istendik davranışlar yanında istenmedik davranışlarında kazanılmasına sebep verebilmektedir. Bu durumda informal eğitim dediğimiz planlı olmayan ve bir sisteme bağlı bulunmayan eğitim modelini ortaya koymuştur. Diğer taraftan bu davranış değiştirme sürecini belirli bir plan ve sistematik içinde yapılması da formal eğitim olarak ele alınmıştır (Demirel ve Kaya 2013: 9). Daha dar anlamda okullarda belirli seviyelerde belirli amaç ve içerikler doğrultusunda yapılan yüz yüze eğitime ise örgün eğitim olarak tanımlanmıştır (Fidan, 2012).

Eğitim tanımında geçen “istendik davranış” modeline en etkin olarak formal ve örgün eğitim süreçlerinde ulaşılabilmektedir. Burada ise eğitim sistemi içindeki eğitim kurumları devreye girmekte ve tüm okul kademelerini kapsayan örgün eğitim sistemi için katılmaktadır. Bu eğitim kademelerin de bireye toplum açısından faydalı davranışlar kazandırılmak istenmektedir (Şişman, 2004). Örgün eğitim Milli Eğitimin temel amaçlarını kapsamaktadır. Bu temel amaçlarda bireyi toplum içinde faydalı bir birey olarak yetiştirmeyi hedefler.

1.2.1. Öğrenme-Öğretme Süreçleri

Bireyde kendi yaşantıları yoluyla, davranışında meydana gelen nispeten kalıcı izli davranış değişikliği olarak tanımlanmaktadır.” Bu davranış değişikliğinin kalıcı olması ve belirli bir süre devamlılık göstermesi öğrenme nin temel prensibidir. Öğretme ise, Öğrenmenin gerçekleşmesi ve bireyde istenen davranışların gelişmesi için uygulanan süreçlerin tümüdür. Öğrenme ve öğretim birlikte gelişen bir süreçtir. Okulda öğrenme öğretim ilkelerinin bir ürünü olarak ortaya çıkar (Erden ve Yaman, 2001:16).

Okulda bireysel farklılıklar her ne kadar göz önün de bulundurulsa da, Bloom’un Tam Öğrenme Modeli ”ne göre de bu farklılıklar gerekli öğrenme ortamı ve süreçleri sağlandığında öğrencilerin öğrenme düzeyleri arttırılabilir. Tam öğrenme modeline göre bireysel farklılıkları öğrenci, okul ve toplum yararına olacak şekilde en aza indirmek için alınması gerekli önlemleri açıklamaya çalışmaktadır. Okulda öğrenme kuramı ya da tam öğrenme modeli, ek zaman ve öğrenme olanakları sağlandığında, hemen hemen tüm öğrencilerin okullarda öğretilmek istenen tüm yeni davranışları öğrenebileceğini ileri sürmektedir (Demirel, 2004: 124). Yeterli tekrar ve öğrenme için ayrılan süre arttıkça gerekli olan öğrenmelerde artacaktır. Bu durumda

okulda öğrenme düzeyleri en üst seviye de tutabilmek için öğrencilere fazladan öğrenme ortamı sağlanması yararlı olacaktır.

Destekleme ve yetiştirme kursları tam da bu nokta da öğrenme eksikliklerin giderilmesi ve tamamlayıcı öğretim faaliyetlerinin yerine getirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır (Türküresin,2018: 76). Bireysel farklılıklar ya da kalabalık sınıf ortamlarından kaynaklanan eksik öğrenmeler destekleme ve yetiştirme kurslarında giderilebilecektir. Böylece öğrenme süreçlerinde ve ders tekrarı kısımlarında kurslar öğrencilere büyük katkı sağlayacaktır. Kurslarda sınıf mevcutlarının da az olduğu göz önüne alınırsa öğrencilerin daha etkin katılımlarının sağlanabileceği görülmektedir.

1.2.1.1. Ders Dışı Öğrenme-Öğretme Süreçleri

Tüm eğitim sistemi içerisinde bulunan okullarda en temel amaçlar olarak belirlenen hedef davranışların bireye en üst düzeyde aktarılması hedeflenmektedir. Bu hedef davranışların kazandırılması içinde çeşitli öğretim ortamları hazırlanır. (Karakaş ve Şahin, 2017: 325). Ancak bireysel farklılıklar ya da tüm eğitim kurumlarında ki fırsat eşitliğinin bulunmaması gibi sebeplerden dolayı bu kazanım hedefleri tam hedefine ulaşamamaktadır. Bir diğer ifade ile dersin öğrenciye kazandırmayı hedeflediği kazanımlar eksik kalmaktadır. Böyle bir durumda ise tamamlayıcı ve takviye edici öğretim faaliyetleri devreye girmektedir. (Binbaşı, 2001:10).

Bu tür etkinlikler, öğrencilerin formal öğretim süreci içerisinde öğrendiklerini pekiştiren, bu öğrenmelerin yaşamla ilişkili olduğunu gösteren ve kuramsal öğrenmelerin uygulamaya konulmasını sağlayan etkinliklerdir. Ders dışı etkinlikleri, formal öğretim etkinliklerinden ayrı veya bağımsız düşünmek olanaklı değildir. Burada en önemli koşul, ders dışı etkinliklerin kontrollü, programlı ve planlı bir şekilde yapılmasıdır. Ders dışı etkinlikler, düzenli, sistemli, planlı bir şekilde belirlenir ve ders içi etkinliklerle paralel olarak uygulanırsa, hem çocukların gelişimine büyük katkı sağlayacak, hem de eğitim-öğretimin başarısını arttıracaktır (Köse, 2013: 336)

Ders dışı etkinlikler hakkındaki çalışmada Subaşı (2000), Milli Eğitim Temel Kanunu'nda yer alan eğitimin amaçlarının yalnızca derslerde yapılan öğretimle gerçekleştirilemeyeceğini, öğrencilerin ders-dışı etkinliklere de gereksinim duyduğunu, bu gereksinimlerde ise okul derslerinde farklı olarak ders dışı etkinliklerin öğrenci ihtiyaçlarına göre belirlenebileceğini vurgulamıştır.

Öğrencilerin yeterli öğrenme ortamına ulaşmaları içinse ders dışı faaliyetlere her zaman gerekli görülmüştür. Hock ve Pulvers (2001) kontrol grubunda ki öğrenci grupları ile bu kurs ve çalışmalara katılan öğrencilerin akademik başarılarında önemli bir ilerleme görüldüğünü ve söz konusu kursların dezavantajlı öğrenciler için çok büyük bir fırsat olduğunu belirtmişlerdir.

Ders dışı etkinliklerin öğrencilerin akademik başarısına etkileri konusunda Karakaş ve Şahin (2017: 339) bu faaliyetlerin öğrencilerin akademik başarılarına olumlu yönde etki ettiğini, özellikle bireysel anlamda öğrenci motivasyonları arttırdığı ve ders içi öğrenmeleri daha kalıcı hala getirdiği vurgulanmıştır.

Ders dışı etkinlikleri Köse (2013) sistematik bütünlük içerisinde sınıflandırma yaparak üç temel başlık altında toplamıştır. Bunlar: formal eğitimi tamamlayan etkinlikler, ders dışı sosyal etkinlikler ve okul dışı etkinliklerdir. Özellikle formal eğitimi tamamlayan etkinler bölümü altında incelenen ders dışı faaliyetler ise daha çok akademik anlamda öğrenci öğrenmelerinin desteklenmesi amaçlanmıştır.

Ders dışı öğrenme süreçlerine ait yapılan çalışmalarda sadece akademik başarı anlamında değil aynı zaman da öğrencilerin sosyal beceri ve etkinlikler bazında da olumlu davranışlar kazandığı ve öğrenciler için okul sonrasında önleyici faaliyetler olarak da ele alınabileceği belirtilmiştir (Massoni, 2011: 85).

Canpolat (2017) destekleme kurslarında ki öğrenci ve idareci görüşlerine dayalı çalışmasında; kursların sadece akademik başarıya katkı sağlamakla kalmayıp, öğrencilerin özgüvenlerini arttırdığını, okul sonrası disiplin olaylarını azalttığı ve öğrencilerin okulda daha fazla zaman geçirdiklerinden dolayı kötü alışkanlıklardan korunduğunu vurgulamıştır.

1.2.1.2. Destekleyici Eğitim Faaliyetleri

Okul-dışı eğitim faaliyetlerinin sınıflandırılması çalışmasında Köse (2013), bu faaliyetleri “*Formal eğitimi tamamlayan etkinlikleri* “ olarak; öğrencilerin ders içerisinde kazanması gereken davranışları tamamlayan, pekiştiren veya eksiklikleri gideren etkinlikler olarak tanımlar ve bu ders dışı etkinlikleri de; “ev ödevleri ve projeler, yetiştirme kursları, sınava hazırlık çalışmaları, bilgisayar destekli etkinlikler, belirli gün ve hafta kutlamaları” olarak sınıflandırır. Formal eğitimi tamamlayan etkinlikler alt başlığı altında ele alınan yetiştirme kursları, destekleme kursları veya sınava hazırlık çalışmaları ise öğretim ortamlarında önemli bir bölümü kapsamaktadır.

Eksik öğrenme durumlarının giderilmesi, bireysel çalışma fırsatlarının sunulması ve sınavlara hazırlık çalışmaları gibi faaliyetleri kapsayan kurslarda bu alt başlık içerisinde incelenmiştir.

Akkaya (2017) destekleme kurslarına ait öğrenci görüşleri üzerine yaptığı çalışmada; okul derslerinden başka destekleyici takviye edici kursların her dönemde bir ihtiyaç olduğu ve bunun değişik şekillerde (özel derslerle, dersane ve etüt merkezleri vb) karşılandığını, ancak sosyo ekonomik düzeyi düşük öğrenciler için bu seçeneklerin zorlayıcı faktörler olduğunu belirtmiştir. Ekonomik bakımdan dezavantajlı öğrenciler içinse devletin bu konuda destek olduğu ve devlet kontrolünde destekleme faaliyetlerinin sunmasının daha verimli ve güvenli olduğu, özellikle sınavlara hazırlık aşamasında duyulan ihtiyacın devlet tarafından okullar vasıtasıyla karşılanabilir (Aküzüm ve Saraçoğlu, 2018: 114).

Öğrencilerin akademik başarılarının artırılması ve eksik öğrenmelerin giderilmesinde de takviye edici bir öğrenme ortamı sunmakta ve öğretim ortamının zenginleştirilmesine katkı sağlamak amacıyla öğrencilerin okul dersleri dışında da destek ihtiyaçlarının olduğu özellikle de merkezi sınavlar için de hazırlık aşamasında öğrencilerin çeşitli etüt çalışmaları ve kurslar ile desteklenme ihtiyacı veliler tarafından da dile getirilmiştir (Akın, 2012: 36).

1.2.1.3. MEB Tarafından Hazırlanan Destekleyici Eğitim Faaliyetleri

Öğrencilerin ek öğrenme ihtiyaçlarının karşılanması, akademik başarılarının artırılması ve okula bağlılıklarının sağlanması amacıyla MEB okul dersleri dışında da öğrencilere belirli alanlarda rekabet ortamını da göz önüne alarak fırsat ve faaliyetler sunmaktadır. Gerek Sosyal ve beceri alanlarında, gerekse akademik alanda okullarda çeşitli kurs ve etkinlikler düzenlenmektedir (Göksu, Gülcü, 2016: 154). Özellikle orta öğretim kurumlarındaki sınav odaklı çalışmalar göz önüne alındığında büyük bir rekabet ortamı da oluşmaktadır. Söz konusu rekabet ortamının MEB bünyesinde karşılanması amacıyla ilk olarak 1987 yılında “Öğrencileri Yetiştirme ve İmtihanlara Hazırlama Kursları Yönergesi” ile başlamış ve 18/12/1995 tarih ve 2445 sayılı Tebliğler Dergisi’nde yayımlanan “MEB Öğrencileri Yetiştirme ve Sınava Hazırlama Kursları Yönergesi” ile devam etmiştir (Canpolat, 2017: 12). Ancak 2004 yılına gelindiğinde Bu yönerge bir kez daha gözden geçirilerek 2559 sayılı ile “ Öğrencileri Yetiştirme Kursları” olarak yayımlanmıştır (MEB, 2004). Tüm eğitim kademelerinde

uygulanmak üzere yine MEB tarafından öğrenci talebi doğrultusunda ve öğretmen gönüllüğü esas alınarak akademik veya sosyal beceri anlamında kurslar açılabileceği yönerge ile belirlenmiştir (MEB, 2004).

Bu yönerge ile Kurslar yaz tatilleri dâhil üç dönem olarak açılabilir, Bir ders için en az 40 en fazla 120 saatlik program oluşturulur. En az 10 kişilik bir başvuru şartı aranmaktadır. Kurslarda en az 2 sınav ile ölçme değerlendirme yapılır. Kurslar aynı gün içerisinde 2 saatten az, 6 saatten fazla olamaz. Kurslara devamsızlık hakkı ders saatinin 1/3 ü kadardır. Kurslar sınavlara hazırlık olarak açılabileceği gibi aynı zamanda bilgisayar, resim, müzik ve beden eğitimi derslerinden de açılabilir. Kurslar öğrenciler için ücretlidir. Belirlenen paylarda öğretmen okul yönetimi ve Milli Eğitim Müdürlükleri de pay alır. Ancak belirlenen öğrenci sayısının %10 u kadar gelir seviyesi düşük olan öğrenciler kurslardan ücretsiz yararlanır (MEB, 2004). Söz konusu yönerge de kurs ücretlerinin öğrenci velilerinden tahsil edilmesi başta olmak üzere yaşanan aksaklıklar ve mevcut yapı içerisinde bir seçenek olan dershaneler ile rekabet edilememesinden dolayı yeterli ilgiyi görmemiştir (Gök, 2005). Bu dönemde kurslar sadece ilkokul öğrencileri için beceri eğitimi ve sınırlı sayıda okulda içine sınavlara hazırlık kursu olarak uygulanabilmiştir. Bu kursların amaçları her ne kadar gelir seviyesi düşük öğrenciler için dershaneler ile rekabet ortamına yardımcı olmak olsa da, amaçlarına tam anlamıyla ulaşamamışlardır.

Özellikle le de kurslar için öğretmen ve diğer giderler için belirli bir miktar ücretin velilerden talep edilmesi de kurslara talebi düşürmüştür. Yönerge uygulamadan kaldırılmamış olmasına rağmen, uygulamada yaygınlık kazanamamış ve yeterli ilgiyi görmemiştir. Ancak 2014 yılında dershanelerin kademeleri olarak kapatılması ve özel okul haline dönüştürülmesi süreci, bu kursların tekrar gündeme gelmesini ve daha işlevsel olmasını sağlamıştır. Dershane ve özel kurslara olan ihtiyaç MEB bünyesinde ki kursların yeniden düzenlenerek ele alınmasını zorunlu kılmıştır. Aynı tarihte de MEB 2004 yılında yayınlamış olduğu yönergeyi güncelleyerek kursların kapsamını genişletmiş ve daha yaygın hale gelerek kursları tamamen ücretsiz olarak öğrencilerin istifadesine sunmuştur.

1.2.1.4. MEB Destekleme ve Yetiştirme Kursları

Bakanlık bünyesinde açılacak olan destekleme ve yetiştirme kursları mevcut uygulamasını 23.09.2014 tarih ve 4145909 sayılı “MEB Örgün ve Yaygın Eğitimi

Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi kapsamında, dershanelerin kapatılması veya dönüştürülmesi sürecinde 2014-2015 eğitim öğretim yılından itibaren tüm ortaokul, lise ve halk eğitim merkezlerinde başlatmıştır. Yayınlanan yönerge daha önce 2004 yılında yayınlanmış olan yönergenin genişletilip yaygınlaştırılmasına dayanmaktadır. Bu tarihten itibaren kapatılacak veya dönüştürülecek olan dershanelerin yerine her okul kendi bünyesinde bakanlığa bağlı çalışan öğretmenlerden seçilerek kurslar açılmasını öngörmektedir. Kursların amaçları, kapsamı, işleyiş ve yönetimi de bu yönergede belirlenmiştir. MEB tarafından 2014 yılında yayınlanan yönergeye göre:

Kursların açılması

- *Kurslar fiziki kapasite ve öğrenci/kursiyer potansiyeli yeterli olan resmi ortaokullar, imam hatip ortaokulları, ortaöğretim kurumları ile halk eğitimi merkezi müdürlüklerine bağlı olarak açılır. Mezunlara yönelik kurslar halk eğitim merkezlerinde açılır.*
- *Kurs merkezleri ile kurslarda görevlendirilecek öğretmenler, birinci dönemde Eylül ayı, ikinci dönemde Şubat ayı, yaz dönemi kurslarında ise Haziran ayı sonuna kadar belirlenir.*
- *Birinci dönem ve yıllık planlanan kursların Ekim ayının, ikinci dönem için planlanan kursların mart ayının, yaz dönemi kurslarının ise Temmuz ayının ilk haftasında başlatılması esastır. Yıllık açılan kurslar ders yılı sonuna kadar devam eder. Olağanüstü durumlarda bu süreler millî eğitim müdürlüğünce değiştirilebilir.*
- *Kurslar, millî eğitim müdürlüklerince belirlenen okul veya kurum müdürünün teklifi ve millî eğitim müdürünün onayı ile açılır.*
- *Yaz döneminde açılan kurslar hariç olmak üzere, örgün eğitim kurumlarında açılacak kurslarda aynı dersten dönemlik açılan kursun süresi 16, aynı dersten yıllık açılan kursun süresi ise 32 ders saatinden az olamaz.*
- *Örgün eğitim kurumlarında açılan kurslar, çalışma günlerinde ders saatleri dışında saat 22:00' ye kadar yapılabilir. İhtiyaç duyulması halinde cumartesi, pazar günleri ile yarıyıl ve yaz tatillerinde de açılabilir. Bir kurs saatinin süresi 40 dakikadır.*

- *Kurs dönemlerine göre programlanan kurs saatleri, kurs merkezinin imkânları ölçüsünde her bir kurs günü 2 saatten az, 8 saatten çok olmamak üzere haftanın değişik günlerine dağıtılabilir. Ancak, bir güne aynı dersten 2 saatten fazla ders konulamaz.*
- *Halk eğitim merkezlerinde kurs gün ve saatleri merkez müdürlüğünce belirlenir.*
- *Her bir kurs programına devam edecek öğrenci/kursiyer sayısı 10'dan az; bir kursun sınıf mevcudu ise 20'den fazla olmaması esastır.*
- *Açılan her bir kursa devam eden öğrenci sayısının 10'un altına düşmesi durumunda, kursun birleştirilmesine veya kapatılmasına millî eğitim müdürlüğünce karar verilir.*

Öğrenci/kursiyerlerle ilgili işlemler

- *Kurslara kayıt yaptıran öğrencilerin devamları zorunludur. Her kurs döneminde okutulması gereken toplam ders saatinin özürsüz olarak 1/10'nuna devam etmeyen öğrencilerin kurs kaydı silinir. Aynı dönemde başka bir kursa devam edemez.*

Kurs çalışmalarının ve öğrenci/kursiyer başarısının değerlendirilmesi

- *Kurslarda dönem başında yapılacak seviye tespit sınavlarına göre sınıflar/gruplar oluşturulabilir.*
- *Kurslara katılan öğrencilerin kazandıkları bilgi ve becerileri ölçmek amacıyla kurs merkezinde kurs saatleri içinde her ay değerlendirme yapılır. Değerlendirme sonuçları analiz edilerek, eksikliği görülen konular tamamlanır.*
- *Kurs merkezlerindeki eğitim ve öğretim faaliyetleri ile ilgili iş ve işlemlerin denetimi yetkililerce yapılır.*
- *Kurs merkezlerinin ısınma, temizlik, aydınlatma, kırtasiye ve bu kapsamdaki giderleri Bakanlıkça, merkezlerde çalıştırılacak yardımcı personel sayısının yeterli olmaması durumunda ihtiyaç hizmet alımı yoluyla karşılanır.*

- *Bu yönerge kapsamında açılan kurslara devam eden öğrenci ve kursiyerlerden herhangi bir ücret alınmaz.*

1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırmanın amacı, MEB' e bağlı okullarda yürütülen destekleme ve yetiştirme kurslarında görev almış ortaöğretim öğretmen görüşlerinin, bu kursların etkinliği ve verimliliği doğrultusunda incelenmesidir. Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi “MEB Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Etkinliğine ilişkin öğretmen görüşleri nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir. Ayrıca çalışma bu kursları uygulayıcısı olan öğretmenlerin bakış açılarından bir değerlendirme sunmayı amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranmıştır:

1. MEB destekleme ve yetiştirme kursları amaç ve kazanımlarının belirlenmesinde dikkate alınan faktörlere ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
2. MEB destekleme ve yetiştirme kurslarında kullanılan strateji, yöntem ve materyallere ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
3. MEB destekleme ve yetiştirme kurslarının içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
4. MEB destekleme ve yetiştirme kurslarındaki değerlendirme etkinliklerine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
5. MEB destekleme ve yetiştirme kurslarının zamanlama ve kurs sürelerine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
6. MEB destekleme ve yetiştirme kurslarının fiziki ortamına ait öğretmen görüşleri nelerdir?
7. MEB destekleme ve yetiştirme kurslarına öğrencilerin devam sürecine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?
8. Öğretmenlerin MEB destekleme ve yetiştirme kurslarında görev alan öğretmenlere yönelik getirilere ilişkin görüşleri nelerdir?
9. Öğretmenlerin MEB destekleme ve yetiştirme kurslarının iyileştirilmesine yönelik genel anlamda öneri ve görüşleri nelerdir?

1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

MEB öncelikli olarak amaçladığı tüm öğrenciler için gerekli öğrenme ortamının düzenlenmesinden ve tüm kademedeki öğrencilere eşit ve adil bir şekilde sunulmasından sorumludur. Belirlenen hedef davranışlara ulaşılabilmesi için MEB öğrencilerin planlanan ve öngörülen ders saatlerinde yeterince gerçekleşmeyen öğrenme durumlarını arttırmak, onlara mevcut programdaki derslerin yanında destekleyici ve takviye edici faaliyetler vermeyi de amaçlamıştır (MEB, 2014).

Ayrıca üst öğrenim kurumlarına hazırlanan öğrenciler için merkezi sınavların okul ortamından daha farklı içerik ve yapıda olmasından dolayı, bu sınavlar için de ayrı bir çalışma programı gerektirmektedir. Bu ihtiyacı karşılayan özel öğretim kurslarının ve dershanelerin kapatılmasından sonra bu görevde tamamen MEB' e kalmıştır.

Gerek destekleyici eğitim faaliyeti, gerekse merkezi sınavlara hazırlık aşaması olsun MEB destekleme ve yetiştirme kurslarını başlatmıştır. Özel teşebbüslerinden kapatılmasından sonra tüm sorumluluk MEB'in kendi bünyesindeki bu kurslara kalmıştır. Dolayısıyla bu kursların başarılı ve verimli bir şekilde yürütülmesi büyük önem arz etmektedir. Sadece birkaç yıldan beri uygulanan bu destekleme ve yetiştirme faaliyetleri bazı aksaklıkları da beraberinde getirmiştir. Yapılan çalışmaların daha başarılı ve verimli bir şekilde geçmesi, bu faaliyetleri yürüten öğretmenlerin istek motivasyon ve uygulamaları ile mümkün olacağından destekleme ve yetiştirme kursları hakkındaki öğretmen görüşleri büyük bir önem arz etmektedir. Kursların yürütücüsü olan öğretmenlerin konu ile alakalı görüş ve önerilerinin analizi bu faaliyetlerin aksak yönleri ve verimlilik durumları hakkında çok önemli veriler sağlayacaktır.

Bu alanda yapılan çalışmalarda ortaöğretim de kademesinde bulunan lise türleri sistematik bir bütünlük içinde dâhil edilmediği görülmüştür. Bu çalışma da ise, tüm lise türlerinden örnekleme dâhil edilmiştir. Böylece elde edilecek sonuçlar ve kursların uygulandığı lise türleri arasında bir bağlantı kurulabilecektir. Çalışmada Fen Lisesi, Anadolu Lisesi, Anadolu Meslek Lisesi ve İmam- Hatip liselerinde öğretmenlerin katılımı ve görüşleri alınmıştır. Geniş bir lise grubu örnekleme ile çalışılmıştır ve bu yönüyle çalışma alanında önemli bir yere sahiptir. Ortaöğretim kurumlarındaki Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının hangi lise türünde nasıl bir

uygulama alanı bulduğunu ve ne şekilde verimli olduğu lise türlerine göre inceleme şansı verebilecektir.

Son dönemlerde MEB'in çalışmaya konu olan destekleme ve yetiştirme kurslarına yeni düzenlemeler getirmeyi ilan etmesiyle birlikte, çalışmanın ileri ki dönemlerde yapılacak olan düzenlemelere ışık tutacağı ve yordama sağlayacağı düşünülmektedir.

1.5. ARAŞTIRMANIN KAPSAM VE SINIRLILIKLARI

Bu çalışma;

2018-2019 eğitim öğretim yılı içerisinde Niğde ili, Bor ilçesinde ortaöğretim kurumlarında görev yapan ve destekleme yetiştirme kurslarında görev almış olan 110 öğretmen ile sınırlıdır. İlçede bulunan tüm lise düzeyindeki okullarda uygulanmıştır. Araştırma bir Fen Lisesi, bir İmam-Hatip lisesi, dört Anadolu Lisesi ve dört Anadolu Meslek Lisesinde çalışan öğretmenleri kapsamaktadır. Ancak çalışmaya mezunlara yönelik destekleme ve yetiştirme kurs programı sunan Halk eğitim merkezleri dâhil edilmemiştir. Çalışmaya sadece örgün eğitime yönelik kurs programlarının uygulandığı ortaöğretim kurumları dâhil edilmiştir. Çalışma destekleme ve yetiştirme kursunda görev almış öğretmenler arasından gönüllülük esasına göre ankete katılan öğretmenler ile sınırlıdır.

Çalışmanın veri toplama aracı olarak önceden hazırlanmış olan 22 sorudan ve öneri cümlesinden oluşan anket ile sınırlıdır. Çalışma ankette belirlenen cevaplar ve seçenekler ile sınırlıdır.

1.6. VARSAYIMLAR

Yapılan çalışmada öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kursları hakkında görüşlerini almak için hazırlanan anketin yeterli bilgiyi sunacağı varsayılmıştır. Okul türü olarak MEB ortaöğretim kademesindeki en yaygın olarak bulunan türleri belirlendiği varsayılmıştır. Dolayısıyla çalışmanın tüm okul türlerine yönelik bir yordama sağlayabileceği varsayılmıştır. Ayrıca öğretmenlerin anket için verdikleri cevapların içten ve samimi olduğu varsayılmıştır.

1.7. TANIMLAR

- 1. Destekleme ve yetiştirme kursları:** Örgün eğitim kurumlarına devam eden öğrenciler ile halk eğitim kurumlarına kayıtlı olan kursiyerleri, örgün eğitim

müfredatındaki derslerle sınırlı olarak desteklemek ve yetiştirmek amacıyla açılan kurslardır (MEB, 2014).

2. **Dönem:** Ders yılının başladığı tarihten yarıyıl tatiline, yarıyıl tatili bitiminden ders kesimine kadar geçen süre (MEB, 2014).
3. **Kurs merkezi:** Yönergeye uygun olarak destekleme ve yetiştirme kursları açan okullar ve kurumlardır (MEB, 2014).
4. **Ortaöğretim kurumu:** Ortaokul veya imam-hatip ortaokulundan sonra dört yıllık eğitim ve öğretim veren, resmî ve özel örgün eğitim okul ve kurumlarının her biri (MEB, 2014).

BÖLÜM II

İLGİLİ ALAN YAZIN

Çalışmanın bu bölümünde destekleme ve yetiştirme kursları ile ilgili olarak yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalara yer verilmiştir.

2.1. YURT İÇİNDE YAPILAN ÇALIŞMALAR

Alan yazın incelendiğinde “destekleme ve yetiştirme kursları” en genel manasıyla ders dışı öğretim faaliyetleri başlığı altında, destekleyici ve takviye edici öğretim kursları olarak okul sonrası veya hafta sonları öğrencilerin seçtiği ve istediği derslerden önceden belirlenen öğretmenler ile yapılan öğretim faaliyetleri olarak tanımlanmaktadır (Köse, 2013: 340). Bu çalışmada okul ders saatleri sonrasında yapılan faaliyetleri sistematik bir bütünlük içinde ele alınmış ve kurslar eğitim öğretim faaliyetleri alt başlığı altında incelenmiştir. 2014 yılından önce yapılan çalışmalarda söz konusu kursların sınırlı sayıda okulda yer aldığı ve okuldaki öğrenmeleri tamamlayıcı nitelikte olduğu görülmüştür. Çalışmaya konu olan “Destekleme ve Yetiştirme Kursları” ile ilgili alan çalışmaları ise 2015 yılından itibaren görülmektedir.

Konuyla ilgili yapılan çalışmalarda Ünsal ve Korkmaz (2016), bu kursların işlevselliğine dair öğretmen görüşleri üzerine bir çalışma yapmıştır. Nitel araştırma yöntemi, olgu bilim desenine göre yapılan çalışmada, kurslarda yaşanan sorunlar, öğretmenlerin kurslarda yaşamış oldukları temel problemler ve çözüm önerileri ortaya konmuştur. Kurslarda materyal eksiklikleri, öğrenci devamsızlıkları ve yeterli değerlendirme faaliyetlerinin eksiklikleri belirlenmiştir.

Bu kurslara ait öğrenci görüşleri üzerine yaptığı çalışmada ise Akkaya (2017) nitel araştırma yöntemi kullanarak öğrenciler ile yaptığı çalışmada ise kursların öğrenciler açısından ne derece verimli olduğu sorusuna yanıt aramıştır. Bu çalışmada öğrenciler ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmış ve öğrencilerin kursları yeterince verimli bulmadıklarını, etüt merkezlerine kıyasla derslerin verimsiz geçtiğini belirtmişlerdir.

Yine kurslara katılan öğrencilerin kurslara karşı olan tutumlarını belirlemeye yönelik çalışmasında Uğurlu (2017) öğrencilerin kurslara karşı genel manada olumlu bir tutum içinde olduklarını, derslerden daha fazla ilgilerini çektiğini ve motivasyonlarını arttırdığını vurgulamıştır. Destekleme kurslarının amaçlarından biri

olan üst öğrenim kurumlarına hazırlık aşamasının araştırılması konusunda ise Akkaya (2017) halk eğitim merkezlerinde üniversiteye hazırlık amacıyla ve mezun öğrenciler için açılmış olan destekleme kurslarında ki öğrenciler ile araştırma yapmıştır. Betimsel analiz yöntemini kullandığı bu çalışmada halk eğitim merkezinde kurs alan mezun öğrenciler ile yaptığı çalışmada öğrencilerin kursları en temel tercih sebebi olarak üniversite sınavlarına hazırlık süreci olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmada öğrenciler genel olarak kurslara karşı olumlu bir tutumda olduklarını ancak materyal ve kazanım testleri bakımından yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir. Özellikle de kursların ücretsiz olması öğrencilerin katılımlarını arttırdığını belirtmiştir.

Kara ve Bozbayındır (2017), destekleme ve yetiştirme kurslarında öğretmenlerin yaşadığı sorunları ve çözüm önerilerini betimsel ve içerik analizi kullanarak ortaya koymuşlardır. Çalışmada kursların öğretmenlere ek gelir sağladığı, gerekli doküman desteğinin sağlandığında çok daha verimli olacağı, ekonomik yönden dezavantajlı öğrenciler içinde son derece faydalı olduğu sonucuna varmıştır. Öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik tutumlarını ortaya koymaya amaçlayan bir diğer çalışmada ise Aküzüm ve Saraçoğlu (2018) orta okullarda görev alan öğretmenler ile ilgili çalışma yapmıştır. Nicel araştırma türlerinden tarama modeli kullanılarak yapılan bu çalışmada ise öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin görüşleri, araştırmacılar tarafından geliştirilen 3 faktör ve 22 maddeden oluşan “Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Yönelik Tutum Ölçeği” kullanılarak alınmıştır. Araştırma sonucundaki bulgularına göre ise; kurslara karşı özellikle ek hizmet puanı ve iki katı ek ders ücreti gibi teşvikleri sebebiyle öğretmen tutumlarının yüksek olduğu, ancak sosyal yaşama dair etkilerinin ise oldukça düşük olduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca kursların belirli branşlarda öğretmenlerin akademik katkısına ilişkin tutumlarının düşük seviye de olduğu görülmüştür.

Okul kurslarının öğretmen, öğrenci ve yönetici bağlamında görüşme formları kullanarak yaptıkları çalışmada ise Dönmez, Pekcan ve Tekçe (2017) fırsat eşitliği sağlaması bakımından bu kursların gerekli olduğunu vurgulamışlardır. Yöneticilerin görüşlerinin yansıtıldığı bu çalışmada, yöneticilerin bu kursları uygulama ve devam ettirme taraftarı olduklarını ve bu kursların okul başarısına olumlu katkıda bulduklarını belirtmişlerdir. Çalışmada yöneticiler kurslarda öğretmen

yetersizlikleri, kırtasiye giderleri, materyal eksikliklerinin önemli sorunlar olduğunu vurgulamışlardır.

Biber vd., (2007) kursların öğrencilerin ders ve sınav başarısına olan etkilerini inceledikleri çalışmalarında, nitel araştırma yaklaşımlarından örnek olay deseni kullanarak elde edilen veriler içerik analizine tabii tutulmuştur. Buna göre, öğrenciler kursları en önemli tercih sebebi merkezi sınavlara hazırlık olarak görülmüştür. Öğrenciler kurslarda soru çözüme, deneme sınavı yapma ve konu tekrarı yaparak eksiklikleri giderdiklerini böylece etüt merkezi ve özel ders ihtiyaçlarının en aza indiğini belirtmişlerdir. Ayrıca bu çalışmada öğrenciler kursların tamamen ücretsiz olması öğrenci katılımını arttırdığı ve öğrencilere dağıtılan materyallerin ise geliştirilebileceği sonucuna varılmıştır.

Nartgün ve Dilekçi (2016) ise yapılan kurs faaliyetlerine dair hem öğrenci hem de öğretmen görüşlerinin beraber incelemişlerdir. Nitel araştırma tekniklerinden olan yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak 2015-2016 eğitim-öğretim yılı birinci döneminde çalışma yapmışlardır. Çalışmaya göre kurslara katılan öğrencilerin ders performanslarının arttığına ve bu kurslarda öğrenci sayısının az olduğu için öğretmenlerin öğrenciler ile daha fazla ilgilenebildiklerini vurgulamışlardır. Öğretmenler derslerin tekrar edilmesine ve eksik öğrenmelerin giderilmesi yönünde fayda sağladığını, öğrenciler ise bu kurslarda konu tekrarı yapabildiklerini ve soru sorarak öğrenmelerini pekiştirdiklerini belirtmişlerdir.

2.2.YURT DIŞINDA YAPILAN ÇALIŞMALAR

Yurt dışında yapılan çalışmalar ise en genel anlamda okul dışı eğitim öğretim faaliyetleri veya tamamlayıcı eğitim faaliyetleri olarak ele alınmıştır. Ülkemizde yapılan bu uygulanan destekleme kursları daha çok sınavlara hazırlık ya da okul derslerine yardımcı olarak yer alırken yurt dışındaki örnekleri ise sosyal etkinlikler, ödev ve proje hazırlıkları, sportif ve bireysel çalışmalar şeklinde görülmektedir (Uğurlu, 2017:33). Okul dışı etkinlikler olarak adlandırılan bu faaliyetlerle ilgili olarak, Amerika Birleşik Devletlerin de; yapılan çalışmasında Miranda, (2001) okul sonrası yapılan faaliyetler ile öğrencilerin okula ilişkin tutumlarını incelemiştir. Çalışma sonucunda, okul sonrası faaliyetlere katılan öğrencilerin okula karşı daha olumlu tutum içinde olduklarına, sosyalleşmelerinin arttığına ve derslere karşı olumlu yönde motivasyon geliştirdikleri sonucuna ulaşmıştır. Çalışmada öğrencilerin okul

sonrasın doğrudan bir öğretim faaliyetine katılmasalar bile, öğrencilerin ders başarıları ve notların da da bir iyileşme görüldüğünü belirtmiştir.

Okul sonrası faaliyetler hakkında orta öğretim öğretmenleri ile yaptığı çalışmasında Oakley (2008) nitel desende görüşme yöntemi kullanılarak veriler elde edilmiştir. Çalışma sonucunda öğretmen görüşlerine dayanarak, bu faaliyetlerin öğrenci başarısına dolaylı katkıda bulunduğunu, ancak bu programların iyi planlanması gerektiğini ve uygulamaların takip edilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Çalışmada öğretmen görüşlerine göre değerlendirilen okul sonrası faaliyetlerin öğrencilerin birbirleriyle olan sosyal ilişkilerine ve grup çalışmalıklarına da olumlu katkı yaptığı, böylece öğrencilerin ders ve okula karşı olumlu tutum sergilemelerine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bir başka çalışmada ise okul sonrası faaliyetlerin önleyici ve koruyucu özelliği vurgulanmıştır. Massoni (2011) çalışmasında, öğrencilerin okul ders saatleri sonrası okulda gönüllük esasına göre ve seçmeli olarak sunulan kursların, kendi tercihleri doğrultusunda katıldıkları sportif, sanatsal veya bireysel çalışmalar şeklindeki bu faaliyetler ile öğrencilerin okulda geçirdikleri zamanı arttırdığını ve böylece öğrencilerin olumsuz davranışlardan korunduğunu belirtmiştir. Ayrıca ebeveynler açısından da bu kursların koruyucu görevleri yerine getirdiği sonucuna ulaşmıştır.

Müfredat dışı etkinlikler olarak da adlandırılan okul sonrası faaliyetlerin davranışsal değişiklikler üzerine yaptığı çalışmada Stoltzfus, (2007), bu faaliyetlere katılan öğrencilerde disiplin olayları yaşama eğiliminde azalma olduğu, öğrencilerin istenmeyen davranışlardan uzaklaştığı ve kötü alışkanlıklar edinme oranının da okul sonrası faaliyetlere katılmayan öğrencilerden daha düşük olduğunu ortaya koymuştur. Bu kurslar öğrencilerin başarı duygusunu kazanarak öz güvenlerini arttırılmalarını sağlar. Böylece öğrencilerin içsel motivasyonunda artış sağlanır. Okul ve derslere karşı motive olan öğrencilerin ise akademik başarılarında da artış olduğu vurgulanmıştır (Lauver, 2002). Bu kursların okul derslerine ve başarısına yansımalarının incelendiği bir başka çalışmada ise öğrenci ve okul bağı korunduğunu, dezavantajlı öğrenciler veya öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler içinde bu kurs ve faaliyetlerin bir fırsat olduğunu belirtmiştir. Bireysel anlamda çalışma fırsatı bulan öğrenciler eksik öğrenmelerini bu kurslar sayesinde tamamlama fırsatı bulduğunu ve etkinliklerde yer alan öğrencilerin okulu bırakma oranlarının oldukça düşük olduğunu belirtilmiştir. (Holloway, 1999).

Bray (2013) tamamlayıcı öğretim faaliyetleri ile ilgili yaptığı çalışmasında okullardaki eğitim hizmetlerinden farklı olarak özel ve paralı öğretim kurslarına değinmiştir. Özellikle Doğu Asya ülkelerinde yaygın olan ücretli kursları okul öğrenmelerini ve sınavlar için öğrencilere alternatif öğrenme ortamı ve materyal sunmaktadırlar. Ancak söz konusu kursların ücretli olması ve maliyetlerinin de oldukça yüksek olması ekonomik açıdan aileleri zorlamaktadır. Söz konusu uygulama daha çok Japonya, Çin, Güney Kore ve Hong Kong gibi ülkelerde yaygın olarak görülmektedir.

Yapılan alan yazın araştırmalarında çalışmaların da daha çok nitel yöntemlerle yapıldığı görülmüştür. Ülkemizde yapılan çalışmalar daha çok okullardaki dersleri takviye edici nitelikte ve sınavlara hazırlık şeklindedir. Yurt dışındaki uygulamalara baktığımızda ise en yaygın anlamda okul sonrası faaliyetler sportif, sanatsal ve sosyal çalışmalar şeklinde görülmektedir. Bazı ülkelerde ise özel öğretim kursları veya öğrenme güçlüğü çeken öğrenciler için takviye edici kurslar şeklinde uygulamalar olarak görülmektedir. Dolayısıyla ülkemizde yapılan ve tamamen ücretsiz olarak uygulanan “Destekleme ve Yetiştirme Kursları” yeni bir model olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu uygulamanın etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesi için kursların etkinliğine dair çalışmalar hem bu alanda büyük bir ihtiyaca cevap verecek hem de yapılacak olan çalışmalara ışık tutacaktır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, araştırmanın çalışma grubu, veri toplama aracı ve yöntemi, veri toplama aracının geliştirilme süreci, elde edilen verilerin analizine yönelik bilgiler verilmektedir.

3.1. ARAŞTIRMA MODELİ

Bu araştırmanın amacı; MEB'e bağlı orta öğretim kurumlarında uygulanan destekleme ve yetiştirme kurslarının etkinliğine dair öğretmen görüşlerini tespit ve analiz etmektir.

Çalışma nitel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılarak yapılmış bir araştırmadır. Nitel araştırma yöntemi ile ilgili birçok genel tanımlama yapılmış olmasına karşın en genel tanımı olarak nitel araştırma yöntemi:

Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlamak mümkündür. Başka bir deyişle nitel araştırma, teori oluşturmayı temel alan bir anlayışla sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alan bir yaklaşımdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008:39).

Nitel araştırmalar bireysel tecrübelerin ve kişilerin kendilerine ait görüşlerinin ortaya çıkarılmasında ve kendi yaşantılarından yola çıkarak olgu ve olayların yorumlamalarını sağlayan son derece faydalı bir yöntemdir (Creswell, 2009). Araştırmada ise orta öğretim kurumlarında uygulanmakta olan destekleme ve yetiştirme kurslarına ait bu kurumlarda görev yapan ve aktif olarak bu kurslarda görev almış olan öğretmenlerin yaşantılarından ve tecrübelerinden yola çıkarak konunun detaylı incelemesinin yapılması ve öğretmenlerin görüşlerinin alınması hedeflenmiştir. Dolayısıyla, çalışma için nitel araştırma yöntemi uygun görülmüştür. Öğretmen kişisel görüş ve deneyimlerinden elde edilen veriler betimsel analize tabi tutulmuş ve araştırma konusuyla ilgili belirlenen problem sorularına cevap aranmıştır.

3.2. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubu, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Niğde iline bağlı Bor ilçesine çeşitli orta öğretim kurumlarında görev yapan ve aktif olarak

araştırmanın konusu olan destekleme ve yetiştirme kurslarında görev almış olan çeşitli branşlarda 110 öğretmenden oluşmaktadır. Araştırmaya katılan tüm öğretmenler bakanlığa bağlı kurumlarda destekleme kurslarında yer almışlardır. Çalışmanın anlamlı ve belirli yordamalar sağlayabilmesi açısından ilçede bulunan tüm orta öğretim kurumlarından öğretmenlerin katılımı sağlanmıştır. Çalışma grubuna dahil edilen öğretmenler gönüllük esasına göre önceden belirlenen sorulardan oluşan ankete katılımları sağlanmıştır. Ankete, ilçe Milli Eğitim müdürlüğüne bağlı tüm orta öğretim kurumları dahil edilmiş böylece çalışma ile ilgili olarak kapsamlı ve geçerli sonuçlara ulaşılması hedeflenmiştir. Belirlenen okullarda kurslarda görev almamış veya destekleme kursu için başvuru hakkı bulunmayan öğretmenlere araştırmaya dahil edilmemiştir.

Çalışmaya katılan öğretmenlere ait cinsiyet, mesleki kıdem yılı, okul türü, branş dağılımına ait bilgiler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

Kişisel Bilgiler	N	%	
Okul türü	Anadolu Lisesi	51	46.4
	Fen Lisesi	21	19.1
	Anadolu Meslek Lisesi	25	22.7
	İmam Hatip Lisesi	13	11.8
Cinsiyet	Kız	35	31.8
	Erkek	75	68.2
Branş	Matematik	24	21.8
	Fizik	10	9.1
	Kimya	7	6.4
	Biyoloji	7	6.4
	Türk Dili ve Edebiyatı	23	20.9
	Tarih	11	10.0
	Coğrafya	9	8.2
	İngilizce	8	7.3
	Beden Eğitimi	6	5.5
	Bilişim Teknolojileri	1	.9
	Müzik	1	.9
	Din Kültürü	3	2.7
	Hizmet süresi	0-5 yıl	14
5-10 yıl		15	13.6
15-20 yıl		37	33.6
25 yıl ve üzeri		16	14.5

Tablo 1’de çalışmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 46,4’ü Anadolu Liselerinde görev yapmakta olup en fazla öğretmen sayısına sahiptir. Katılımcıların %25 Anadolu Meslek

Lisesinde, %21'i Fen Lisesinde, %13'ü ise Anadolu İmam-Hatip Lisesinde görev almaktadır. Cinsiyet dağılımına bakıldığında ise % 68,2'si erkek, % 21,8'i erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Öğretmenlerin kıdem yılları dağılımı ise; 0-5 yıl arası görev yılına sahip öğretmenler %14; 5-10 yıl arası görev yapan öğretmenleri katılımı %15; 15-20 yıl kıdem yılına sahip öğretmenlerin katılım oranı %37; 25 yıl ve üzeri kıdem yılına sahip öğretmenlerin katılımı ise %16 olarak görülmüştür.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin branşlara göre dağılımları ise; matematik alanı %21; edebiyat alanı %20 olarak görülmektedir. Merkezi sınavların soru dağılımı bu iki alana olan talebi arttırdığı öngörülmüştür. Tarih alanı %10, Fizik alanı %9, Coğrafya alanı %8, İngilizce alanı %7, Kimya ve Biyoloji alanları %6, Din Kültürü alanı %2 katılımcı oranına sahiptir. Merkezi sınavlarda soru sorulmayan alanlardan olan derslerde ise öğretmen katılımının da düşük olduğu görülmüştür. Müzik, Beden Eğitimi ve Spor, Bilişim Teknolojileri dersi gibi sosyal faaliyet amaçlı derslerin katılımı ise %1 oranına yakın olarak görülmüştür.

3.3. VERİLERİN TOPLANMASI VE VERİ TOPLAMA ARACI

Araştırmada destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik bu faaliyetlerin temel yürütücüsü konumunda bulunan öğretmen görüşlerinin alınması ve analiz edilmesi amaçlanmıştır. Uygulayıcı konumunda bulunan öğretmenlerin görüşlerini alınarak tarafsız bir biçimde durumun betimsel olarak analizi yapılmıştır.

Betimsel analiz yaklaşımına göre, elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır. Elde edilen bulgular sistematik ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, neden- sonuç ilişkileri irdelenir ve bir takım sonuçlara ulaşılır. Ortaya çıkan temaların ilişkilendirilmesi, anlamlandırılması ve ileriye yönelik tahminlerde bulunması da, araştırmacının yapacağı yorumların boyutları arasında yer alabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 224).

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden anket metodu kullanılmıştır. Anket; bir problem ile ilgili olarak, çeşitli kimselerin bilgi, tecrübe ve ilgilerini anlamak amacı ile yapılan soruşturmalardır (Aslantürk,2004:110). Anket metodu belirlenen sorular ve cevap maddeleri sayesinde hedeflenen verilere ulaşılmasını sağlar. Aynı zaman da anket metodu diğer veri toplama araçlarına göre daha kolay, daha ucuz ve kısa sürede daha fazla katılımcıya ulaşmayı sağlar (Çepni, 2018). Tarafsız ve en pratik şekilde istenen bilgilere ulaşılması açısından okul çeşitliliği ve

öğretmen sayısı göz önünde bulundurularak araştırmada anket metodu kullanılması uygun görülmüştür. Anketin giriş kısmına öğretmenlerin demografik durumlarını belirlemek amacıyla cinsiyet, kıdem yılı, branş, görev yaptığı okul türü gibi kriterler eklenmiştir.

Araştırma için öncelikle gerekli alan yazın taraması yapılarak, çalışmanın amaçları, alt amaçları ve problem durumları çıkarılmıştır. Amaçlara uygun olarak alt problemler belirlenmiştir. Araştırmanın geçerlilik çalışması olarak ise, kursa katılan öğrenciler ve öğretmenlerle görüşmeler yapılmıştır. Öğrencilerin fikirleri alınmıştır. Öğrenci görüşlerinin alınması aşamasında öğrencilere çoğunluk olarak kurslarda öğretmenleri ile ilgili sorular yöneltilmiştir. Böylece kurslarda öğretmen rolünün ve etkinliğinin yordaması sağlanmıştır. Kursların verimliliği ve etkinliğine dair önceden yapılan görüşmeler sayesinde araştırmaya uygun olacak problem durumları ve alt problemlerin tespiti sağlanmıştır. Araştırma öncesinde yapılan ve destekleme ve yetiştirme kurslarının etkinliğine dair öğrenci görüşlerini içeren seminer çalışması, anket sorularının temel amaçlarını ve alt amaçlarını belirleme de kullanılmıştır. Belirlenen bu temel amaçlara; alan yazın incelemesinin ardından alt amaçlar ve problem durumları yazılmıştır. Araştırmanın bu bölümünde ise araştırmacı daha önceki yıllardan kurs verdiği okuldaki gözlemlerinden doğrudan yararlanmıştır. Ayrıca Anket sorularının hazırlanması aşamasında araştırmacı görev yaptığı ortaöğretim kurumunda ki diğer öğretmenlerin deneyimlerinden de faydalanmış ve anketin son sorusunu öğretmenlerin kendi görüş ve önerilerine ayırmıştır. Bu durumun araştırmanın gerçekliğini ve kullanışlı oluşunu arttırdığı düşünülmüştür.

Hazırlanan taslak anket sorularının kapsam geçerliliğinin sağlanması için; danışman öğretim görevlisi, 2 akademisyen ve 2 dil uzmanı görüşü alınmıştır. Anket sorularının araştırmanın amacına ve alt amaçlarına uygun olacak şekilde düzeltmeleri danışman ve akademisyen görüşleri doğrultusunda yapılmış, amaçlara uygun olmayan sorular anketten çıkarılmıştır. Anket sorularının her biri problem ve alt problemleri tespit edecek şekilde bağımsız ve çoktan seçmeli olarak hazırlanmıştır. Ankette bulunan her bir sorunun cevabı farklı kriterler göz önünde bulundurularak ayrı ayrı hazırlanmıştır. Böylece anketin alt amaçları belirlemede daha etkin rol oynadığı varsayılmıştır. Ayrıca anketin son sorusu öğretmenlerin yetiştirme kurslarına dair görüş ve önerileri almaya yönelik olarak açık uçlu olarak hazırlanmıştır. Böylece araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri tam anlamıyla çalışmaya katılmış olduğu

ve dile getirilecek farklı görüş ve önerilerin çalışmaya katkı sağladığı varsayılmıştır. Anketin anlatım, imla ve noktalama düzeltmeleri ise dil uzmanlarının görüşleri doğrultusunda yapılmış ve soruların açık, net ve anlaşılır bir biçimde katılımcıları sunulmuştur. En son aşamada ise anket sorularının sıralaması yapılarak anket çalışmasına son şekli verilmiştir.

Anket sorularının güvenilirlik çalışması olarak ise, anket çalışması pilot uygulama olarak araştırmada bulunan ortaöğretim kurumlarından biri olan fen lisesinde sınırlı sayıda öğretmene uygulanarak incelemesi yapılmış ayrıca öğretmenlerin ankete verdiği cevapların da incelemesi yapılmıştır. Bu aşamada ankete toplamda 10 öğretmen dahil edilmiş ve anket sorularına verilen cevaplar incelenerek anketin ön uygulamasının başarılı olduğu ve anketin uygulamaya hazır olduğu görülmüştür.

3.3.1. Veri Toplama Süreci

Araştırmada verilerin toplanmasında kullanılan destekleme ve Yetiştirme Kurslarına ait ortaöğretim öğretmenlerinin görüşlerini almaya yönelik olarak hazırlanan anket formu 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Niğde Valiliği ve İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli araştırma ve uygulama izni (Ek-4) alınarak, Niğde İli Bor İlçesinde görev yapıp destekleme ve yetiştirme kurslarında görev almış olan toplamda 120 öğretmene uygulanmıştır. Anket uygulaması için öğretmenlerin gönüllülük esasına göre bağlı buldukları okul müdürlüklerine gerekli bilgilendirmeler yapılmıştır. Anketler öğle arası veya okul ders saati sonlarında öğretmenlere dağıtılmış, gerekli açıklamalar yapılarak araştırmanın amacı hakkında katılımcılar bilgi verilmiş ve ertesi gün anketler toplanmıştır. Araştırmaya ilçede bulunan tüm ortaöğretim okulları ayırım yapılmaksızın dahil edilmiştir. Ancak anket uygulamasına sadece kurslarda görev alan öğretmenler dahil edilmiştir. Böylece elde edilen verilerin geçerli ve amacına uygun olması amaçlanmıştır. Anket çalışmasına toplamda 120 öğretmen katılmış ancak anket formunun eksik doldurulması veya hatalı bilgi girişi gibi sebeplerden 10 adet anket formu çalışma grubuna dahil edilmemiştir. Çalışma sonunda toplanan anket formları 1-110 arası numara verilerek düzenlenmiştir.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak önceden hazırlanmış olan anket formu uygulaması kullanılmıştır. Araştırmada nitel veri analiz tekniklerinden biri olan betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz yöntemini kişilerin kendi görüş, öneri ve tecrübelerini en geçerli şekilde ifade etmelerini amaçlar.

Önceden hazırlanan anket formunun giriş kısmında araştırma yapılan öğretmen grubunun demografik yapısına yönelik değişkenler belirlenmiştir. Bu bölümde katılımcı öğretmen grubunun kıdem yılı, okul türü, cinsiyeti, ders branşı gibi değişkenler analiz edilmiştir. Anket soruları ise, her biri ayrı bir tema başlığı altında toplanmıştır. Alt problemler ve çalışmanın amaçları doğrultusunda oluşturulan bu temalara uygun olarak anket soruları uygun temaların alt başlığı olarak sıralanarak analiz edilmiştir. Sorular ve ait oldukları tema başlıkları betimsel olarak ortaya konmuş, neden sonuç ilişkisi içerisinde açıklanıp bir sonuca ulaşılmıştır. Söz konusu analiz veri girişi içinde SPSS paket programı kullanılmıştır. Anket formuna verilen cevaplar programa girilmiş ve istatistiksel analizler için frekans, yüzde ve aritmetik ortalama gibi değer hesaplamaları yapılmıştır. Yapılan değerlendirmeler her bir anket sorusu için ayrı bir tablo durumuna getirilerek gerekli yorumlamaları yapılmıştır. Yapılan yorumlamalara uygun tema başlıkları altında toplanılarak düzenlemesi yapılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde anket formunun uygulanmış olduğu Niğde İli, Bor İlçesinde bulunan ortaöğretim kurumlarında görevli ve destekleme kurslarında görev almış olan öğretmenlerin anket formuna vermiş oldukları cevapların analizleri ve yorumları sunulmuştur. Ankette yer alan her bir soru önceden belirlenmiş olup ve araştırmanın alt problemleriyle ilgili olan temaların içerisinde yer almaktadır.

4.1. BİRİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Çalışmanın birinci alt problemi olarak destekleme ve yetiştirme kurslarının kazanımlarının belirlenmesinde dikkate alınan faktörleri belirlemeye yönelik öğretmen görüşleri alınmak istenmiştir. Birinci alt problem olarak ise; “MEB Destekleme ve Yetiştirme Kursları amaç ve kazanımlarının belirlenmesinde dikkate alınan faktörlere ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusu belirlenmiştir.

Bu doğrultuda anket formunda öğretmenlere “*Destekleme ve yetiştirme kurslarında girmiş olduğunuz dersin kazanımlarını belirlerken neleri dikkate alırsınız?*” sorusu yöneltilmiştir.

Öğretmenlerin yetiştirme kursların kazanımlarının belirlenmesine yönelik olarak görüşleri ile ilgili bulgular Tablo 2 de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Girmiş Olduğu Dersin Kazanımlarını Belirlerken Dikkat Ettiği Etmenler

Kursların Amaç ve Kazanımlarının Belirlenmesi	N	%
Öğrenci ihtiyaç ve beklentilerini	64	58.2
Bireysel hedef ve beklentiler	1	.9
MEB’in yayınladığı hedef ve kazanımlar	44	40.0
Diğer	1	.9

Tablo 2’de öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarında girmiş olduğu dersin kazanımlarını belirlerken dikkat ettiği etmenlerin sonuçları verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre katılımcıların % 58.2’si destekleme ve yetiştirme kurslarında girmiş olduğu dersin kazanımlarını belirlerken öğrenci hedef ve ihtiyaçlarını dikkate alırken, % 40’ı da MEB’in yayınladığı hedef ve kazanımları dikkate almaktadır. Bu bağlamda

öğretmenlerin büyük çoğunluğu dersin kazanımlarını öğrenci ihtiyaç ve beklentilerine göre belirlediği görülmektedir.

4.2. İKİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Çalışmada ikinci alt problem olarak desteleme ve yetiştirme kurslarında kullanılan strateji, yöntem ve materyallere ilişkin öğretmen görüşleri belirlenmek istenmiştir. İkinci alt problem olarak ise; “destekleme ve yetiştirme kurslarında kullanılan strateji, yöntem ve materyallere ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?”

Bu doğrultuda anket formunda öğretmenlere üç bağımsız soru yöneltilmiştir. Kullanılan yöntem strateji ve materyalleri belirlemek amacıyla öğretmenlere;

- *Destekleme ve yetiştirme kurslarında en çok hangi öğretim strateji ve yöntemleri kullanıyorsunuz?*
- *Destekleme ve yetiştirme kurslarında akıllı tahta kullanıyor musunuz?*
- *Destekleme ve yetiştirme kurslarında kaynak kitaplar kullanıyor musunuz?*

soruları yöneltilmiştir.

Öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarında kullanmış oldukları öğretim strateji ve yöntemlere ait bulgular Tablo 3 de sunulmuştur.

Tablo 3 Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Kullanmakta Olduğu Öğretim Stratejileri ve Yöntemleri

Öğretim Stratejisi ve Yöntemleri		N	%
Strateji	Sunuş Yoluyla Öğrenme	87	64.44
	Buluş Yoluyla Öğrenme	25	18.51
	Araştırma İnceleme Yoluyla Öğrenme	23	17.03
Yöntem	Anlatım	78	33.19
	Tartışma	21	8.94
	Örnek olay	25	10.64
	Gösterip yaptırma	41	17.45
	Problem çözme	49	20.85
	Bireysel çalışma	21	7.64

Tablo 3’te öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarında kullanmakta olduğu öğretim stratejileri bilgileri verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 64.44’ü destekleme ve yetiştirme kurslarında sunuş yoluyla öğrenme stratejisini, %

18.51'si da buluş yoluyla öğrenme stratejisini kullanmaktadır. Öğretmenlerin %17.03 ü ise araştırma inceleme yoluyla öğrenme stratejisini kullanmaktadırlar.

Kurslarda öğretmenlerin %33.19 u anlatım yöntemini kullanırken, %20.85 i problem çözme yöntemini kullanmaktadır. Öğretmenlerin % 17.45 i gösterip yaptırma yöntemini, %10'u örnek olay yöntemini, %8.94 ü tartışma, %7.64 ü ise bireysel çalışma yöntemini kullanmaktadırlar.

Öğretmenlerin destekleme kurslarında kullanmış oldukları materyallere ait bulgularda ise akıllı tahta kullanımına ve kurslarda kullanılan kaynak kitaplara yönelik sorular sorulmuştur.

Tablo 4 Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Kaynak Kitap Kullanım Durumları

Kaynak Kitap Kullanım Durumu	N	%
Evet	63	57.3
Hayır	47	42.7

Tablo 4'te öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarında kaynak kitap kullanma bilgileri verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 57.3'ü destekleme ve yetiştirme kurslarında kaynak kitap kullanmaktadır. Buna karşılık %42.7 si ise kurslarda herhangi bir kaynak kitap kullanmamakta ve sadece MEB'in yayınlamış olduğu kazanım testlerinden ve ders kitaplarından istifade etmektedir.

Tablo 5 Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Akıllı Tahta Kullanma Durumları

Akıllı Tahta Kullanımı	N	%
Evet	89	80.9
Hayır	21	19.1

Tablo 5'de öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarında akıllı tahta kullanma bilgileri verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 80.9'u destekleme ve yetiştirme kurslarında akıllı tahta kullanmaktadır. Öğretmenlerin % 19.1 i ise akıllı tahtayı kurslarda kullanmadığını belirtmiştir.

4.3. ÜÇÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Çalışmanın üçüncü alt probleminde ise destekleme ve yetiştirme kurslarının içeriğine yönelik öğretmen görüşleri belirlenmek amaçlanmıştır. Üçüncü alt problem olarak; ” MEB Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının içeriğine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusu belirlenmiştir. Anket formunda kurslarda öğrencilere kazandırılmak istenen hedef davranışlar ve kurslarda hangi içerik ve müfredat konuları ile ilgili öğretmenlere toplamda dört soru yöneltilmiştir. Bu kursların içerik bütünlüğü ile ilgili olarak;

- *Destekleme ve yetiştirme kurslarında konu anlatılmaya mı yoksa test çözmeye mi ağırlık verilmeli?*
- *Sizce destekleme ve yetiştirme kursları ile okul dersleri arasındaki ilişki nasıl olmalı?*
- *Destekleme ve yetiştirme kurslarında hangi dersler tercih edilmektedir?*
- *Sizce destekleme ve yetiştirme kurslarının amacı okul derslerini takviye etmek mi yoksa üst öğretim kurumlarına hazırlamak mı olmalı?*

soruları yöneltilmiştir.

Kursların içeriği ile ilgili sorulara verilen cevaplara göre öğretmen görüşleri ise Tablo 6 da sunulmuştur.

Tablo 6 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının İçerik Dağılımı

Kurs İçerik Dağılımı	N	%
Konu anlatımına ağırlık verilmeli	50	45.5
Test çözümüne ağırlık verilmeli	60	54.5

Tablo 6’da öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarında konu anlatımı veya test çözümüne dayalı bilgiler verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 54.5’i destekleme ve yetiştirme kurslarında test çözümüne ağırlık verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %45.5’i ise kurslarda konu anlatımına dayalı bir ders içeriği işlendiğini belirtmişlerdir.

Kurslarda uygulanan içeriğe dair olarak mevcut okul dersleri ile olan içerik benzerliği ve bütünlüğü ile ilgili olarak sorulan soruda da öğretmenlerin görüşleri

alınmıştır. Kurslarda öğrencilere sunulan içerikle okul derslerin de sunulan içeriğin uygunluğu konusunda öğretmenlerin görüşleri ise tabloda sunulmuştur.

Tablo 7 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kursları ile Okul Derslerinin Planlanması

Kurs ve Okul Derslerinin Planlanması	N	(%)
Kurs konuları geriden gelip okul ders konularını pekiştirmeli	46	29.87
Kurs, konu olarak ileriden gitmeli ve öğrencileri okul derslerine hazırlamalı	10	6.49
Okul dersleri ile kurs eş zamanlı gitmeli	45	29.22
Öğrencilerin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda olmalıdır	53	34.42

Tablo 7’de öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kursları ile okul dersleri arasında olması gereken ilişki sonuçları verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 34.42’si destekleme ve yetiştirme kursları ile okul dersleri arasında ilişkinin öğrencilerin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda olmasını gerektiğini belirtmişlerdir. Okul derslerinin pekiştirilmesi ve konu tekrarı bakımından ise öğretmenlerin %29.87’si kurs konularının geriden gelip okul derslerini takviye etmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %29.22’si ise destekleme kursları ve okul derslerinin paralel ve eş zamanlı olarak gitmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %6.49’u ise destekleme kurslarının okul derslerinden ileri ve önde gitmesi gerektiğini böylece öğrencilerin okul derslerini de hazırlık sağlayabileceği görüşünü belirtmişlerdir.

Ortaöğretim kurumlarında öğrenciler tarafından tercih edilen kurs içeriklerine yönelik olan öğretmen görüşleri ise Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında En Çok Tercih Edilen Dersler

Tercih Edilen Dersler	N	%
Sayısal Dersler	28	25.5
Hem sayısal hem sözel dersler	76	69.1
Sözel dersler	1	.9
Yabancı dil ve beceri dersleri	5	4.5

Tablo 8’de öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarında en çok tercih edilen ders bilgileri verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 69.1’i destekleme ve yetiştirme kurslarında en çok hem sayısal hem sözel içerikli derslerin tercih edildiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin bu tercihlerinde merkezi sınavlara hazırlık çalışmalarının belirleyici olduğu öngörülmektedir. Tercih edilen ders içerikleri ile ilgili olarak öğretmenlerin % 25.5’i ise daha çok sayısal derslerinin öğrenciler tarafından tercih edildiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %4.5 yabancı dil ve beceri derslerinin öğrenciler tarafından tercih edildiğini belirtmişlerdir.

Tablo 9’da öğretmenlerin okul destekleme kurslarında uygulanan içeriklerin öğrenciler açısından okul derslerini takviye etme veya üniversiteye giriş sınavlarına hazırlık olarak mı olması gerektiği yönünde görüşlerini belirlemeye yönelik olarak görüşleri alınmıştır.

Tablo 9. Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Uygulama Biçimi

Okul Kurslarının Uygulanma Biçimi	N	%
Okul derslerine takviye etmek	8	7,3
Üniversiteye hazırlık amaçlı olması	24	21,8
Her ikisine de yönelik olmalı	78	70,9

Tablo 9’de öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarının amacının okul derslerini takviye etmek mi yoksa üst öğrenim kurumlarına hazırlamak mı olmalı bulguları verilmiştir. Bulunan sonuçlara öğretmenlerin % 70.9’u destekleme ve yetiştirme kurslarının amacının hem okul derslerine takviye etmek hem de üniversiteye hazırlık olması gerektiğini belirtmiştir. Öğretmenlerin %21.8’i ise bu kursların sadece Üniversiteye giriş sınavlarına hazırlık şeklinde olması gerektiğini

vurgulamışlardır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %7.3'ü ise bu kursların sadece okul derslerini takviye etmesi gerektiğini vurgulamışlardır.

4.4. DÖRDÜNCÜ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Destekleme ve yetiştirme kurslarında içeriğe uygun olarak yapılan eğitim öğretim çalışmaları sonucunda kursların değerlendirme faaliyetleri üzerine öğretmen görüşleri alınmıştır. Dördüncü alt problem olan “MEB Destekleme ve Yetiştirme Kurslarındaki değerlendirme etkinliklerine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusu belirlenmiştir.

Tablo 10’da Destekleme kurslarının öğrencilerin üniversiteye hazırlık sürecinde katkısı konusunda öğretmen görüşleri verilmiştir.

Tablo 10. Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Üniversiteye Hazırlık Sürecine Katkı Sağlama Durumu

Kursların Üniversite Hazırlık Sürecine Katkısı	N	%
Evet	96	87.3
Hayır	9	8.2
Fikrim Yok	5	4.5

Tablo 10’da öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarının üniversite hazırlık sürecine katkı sağlama durumu bilgileri verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 87.3’ü destekleme ve yetiştirme kurslarının üniversite hazırlık sürecine katkı sağladığını düşünmektedir. Öğretmenlerin %8.2 si ise bu kursların üniversiteye hazırlık sürecine herhangi bir katkısı olmadığını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %4.5’i ise konu hakkında fikirleri olmadığını beyan etmişlerdir.

Tablo 11’de kursların sonunda öğrencilere yönelik olarak yapılması gereken bir değerlendirme faaliyetine yönelik olarak öğretmen görüşleri alınmıştır. Öğretmenlere destekleme kurslarının sonunda öğrencilere bir değerlendirmenin gerekli olup olmadığı sorulmuştur.

Tablo 11 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Dönem Sonlarındaki Değerlendirme Faaliyetleri

Kurslarda Değerlendirme Faaliyetleri	N	%
Evet	75	68.2
Hayır	22	20.0
Fikrim Yok	13	11.8

Tablo 11’de öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarında dönem sonlarında değerlendirme yapılması bulguları verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 68.2’si destekleme ve yetiştirme kurslarında dönem sonlarında değerlendirme yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %20’si ise kursların sonunda herhangi bir değerlendirme faaliyetine gerek olmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %11.8’ i ise kurslarda değerlendirme faaliyetleri ile ilgili olarak fikir beyan etmemişlerdir.

Tablo 12’de değerlendirme çalışmalarına yönelik olarak kurslarda öğrencilere verilen ve MEB tarafından yayınlanan EBA kazanım kavrama testlerinin yeterliliğine yönelik olarak öğretmen görüşleri alınmıştır. Bu kazanım testlerinin yeterli olup olmadığı öğretmenlere sorulmuştur.

Tablo 12 Öğretmenlerin MEB’nin EBA Kursta Yayınlamış Olduğu “Kazanım Kavrama Testlerini” ne Yönelik Görüşleri

EBA Kazım Kavrama Testleri Yeterliliği	N	%
Çok yeterli	3	2.7
Yeterli	38	34.5
Az yeterli	46	41.8
Yetersiz	23	20.9

Tablo 12’de öğretmenlerin MEB’nin EBA kursta yayınlamış olduğu “Kazanım Kavrama Testlerini” yeterli bulmaları bulguları verilmiştir. Bulunan sonuçlara öğretmenlerin % 41.87’i MEB’nin EBA kursta yayınlamış olduğu “Kazanım Kavrama Testlerini” az yeterli bulmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %34.5’i kazanım testlerinin yeterli olduğu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %20.9’u ise bu testlerin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin %2.7 si ise kazanım testlerinin çok yeterli olduğunu belirtmişlerdir.

4.5. BEŞİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Ortaöğretim kurumlarında uygulanmakta olan destekleme kurslarının zamanlama ve kursların uygulanma saatlerine ilişkin olarak öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Beşinci alt problem olarak; “MEB Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının zamanlama ve kurs sürelerine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusu belirlenmiştir. Kursların daha etkin ve verimli olması amacıyla öğretmenlerin kurslara ayrılan süreler, kursların zamanlama planı ve ders sürelerine ilişkin sorular belirlenmiştir. Öğretmenleri daha önce yapmış oldukları kurs faaliyetlerine dayanarak belirlenen soruları cevaplamaları istenmiştir.

Tablo 13’de kursların süre, zamanlama ve ders saatlerine ilişkin olarak cevaplanan sorular ve bulgular şu şekilde ifade edilmiştir.

Tablo 13 Öğretmenlerin Destekleme Ve Yetiştirme Kurslarına Ayrılan Zamanı Yeterli Bulma Durumları

Kurslar İçin Ayrılan Süreler	N	%
Çok yeterli	4	3,6
Yeterli	43	48,2
Az yeterli	35	31,8
Yetersiz	18	16,4

Tablo 13’de öğretmenlerin destekleme ve yetiştirme kurslarına ayrılan zamanı yeterli bulma bilgileri verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 48,2’si destekleme ve yetiştirme kurslarına ayrılan zamanı yeterli bulmaktadır. Öğretmenlerin %31,8’i ise kurslara ayrılan süreyi az yeterli bulmaktadır. Öğretmenlerin %16,4’ü ise kurslara ayrılan süreyi yetersiz bulmaktadır.

Tablo 14’ de öğretmenlerin kursların uygulanma zamanı olarak hafta içinde mi yoksa hafta sonunda mı daha verimli olduğu yönünde görüşleri alınmıştır. Öğretmenlerden öğrencilere yönelik gözlemlerine dayanarak zamanlama konusunda kursların verimliliğine dair görüşlerini belirtmeleri istenmiştir. Öğrencilerin derse katılım ve motivasyonlarında göz önünde bulundurularak bu kursların hangi zaman dilimlerinde daha verimli yapılabileceği öngörüsünde bulunmak amacıyla soruyu cevaplamaları istenmiştir.

Tablo 14 Öğretmenlere Göre Destekleme Ve Yetiştirme Kurslarının Zamanlamaları

Kursların Zamanlaması	N	%
Hafta içi okuldan sonra	13	11.8
Hafta sonu	97	88.2

Tablo 14’de öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarının ne zaman daha verimli olabileceği bilgileri verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 88.2’si destekleme ve yetiştirme kurslarının hafta sonu daha başarılı olabileceğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %11.8’i ise kursların hafta içi daha verimli olacağını belirtmişlerdir. Büyük bir çoğunlukla kursların hafta sonu daha verimli olacağı belirtilmiştir.

Tablo 15’de hafta sonu yapılan ve öğretmenlerin büyük çoğunluğu tarafından daha verimli olacağı belirtilen hafta sonu kurslarının en erken saat kaçta başlaması gerektiği sorusu öğretmenlere yöneltilmiştir.

Tablo 15 Öğretmenlere Göre Hafta Sonu Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Başlangıç Süreleri

Kursların Başlama Süreleri	N	%
8:00	2	1,8
9:00	82	74,5
10:00	26	23,6

Tablo 15’de öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kursların hafta sonu en erken başlama saati bulguları verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 74.5’i destekleme ve yetiştirme kursların hafta sonu en erken saat 9:00’da başlaması gerektiğini belirtmişlerdir. Kursların saat 10.00 da başlamasının daha uygun olduğunu belirten öğretmenlerin oranı ise %23.6 olarak görülmüştür.

Tablo 16’ da kurslarda her ders için ayrılan ders saati sayılarının da belirlenmesine yönelik olarak soruda ise verilen derslerin kaç ders saati olursa daha verimli olacağı öğretmenlere sorulmuştur.

Tablo 16 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Haftalık Ders Saati Sayısı

Ders Saati	2		4		6		8	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Matematik	13	11.82	53	48.18	21	19.09	2	1.82
Fizik	42	38.18	37	33.64	8	7.27	-	-
Kimya	43	39.09	35	31.82	5	4.55	-	-
Biyoloji	48	43.64	34	30.91	5	4.55	-	-
Türk Dili ve Edebiyatı	29	26.36	44	40.00	15	13.64	3	2.73
Tarih	49	44.55	32	29.09	2	1.82	1	0.91
Coğrafya	50	45.45	29	26.36	3	2.73	2	1.82

Tablo 16’da öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarında derslerin haftalık ders saati bulguları verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin %11.82’ si matematik dersinin haftalık 2 saat olması yönünde görüş bildirirken, %48.18’i 4 ders saati olması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %19.09’u ise bu dersin 6 saat olması yönünde görüş bildirmişlerdir.

Öğretmenlerin %38.18’i fizik dersinin haftalık ders saati olarak 2 saat olmasını belirtirken, %33.64’ü bu dersin 4 saat olarak işlenmesi gerektiğini belirtmiştir. %7.27 lik bir katılımcı ise bu dersin haftalık 6 saat olması gerektiği bildirmişlerdir.

Kimya dersine ait ders saati dağılımında ise öğretmenlerin %39’u 2 saat olmasını isterken, %31.82 si bu dersin 4 ders saati olmasını istemişlerdir. Katılımcı öğretmenlerin %4 ü ise kimya dersinin haftalık 6 saat olması yönünde görüş bildirmişlerdir.

Biyoloji dersine ait ders saati dağılımında öğretmenlerin %43.64’ü 2 ders saati olması yönünde görüş bildirirken %30.91’i 4 ders saati olarak görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %4.55’i ise 6 ders saati olması gerektiğini belirtmişlerdir.

Türk Dili ve Edebiyatı dersinin ders saati dağılımını ise öğretmenlerin %40’ı haftada 4 ders saati olması gerektiği vurgularken, %26.36 sı haftalık 2 ders saati yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin %13.64’ü ise bu dersin 6 ders saati olması gerektiğini vurgulamışlardır.

Tarih dersinin haftalık ders saati sayısını ise öğretmenlerin %4.55'i 2 saat, %29.09'u ise 4 saat olarak görüş bildirmişlerdir. Coğrafya dersinin ise haftalık 2 saat olmasını isteyen öğretmenlerin oranı 45.45 iken, 4 ders saati olması gerektiğini belirten öğretmenlerin oranı %26.36 olarak görülmektedir.

Genel anlamda ders saati dağılım isteklerine baktığımızda ise merkezi sınavlarda tüm adayları ilgilendiren temel yeterliliğe ait matematik ve Türk dili gibi daha fazla ders saati olması yönünde görüş bildirilmiştir.

4.6. ALTINCI ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Destekleme ve yetiştirme kurslarına başlama ve katılımları, süreç içerisinde kurslara öğrenci devam ve devamsızlığı ile ilgili öğretmenlerin gözlem ve önerileri alınmıştır. Altıncı alt problem cümlesi olarak; " MEB Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının fiziki ortamına ait öğretmen görüşleri nelerdir? " sorusu olarak belirlenmiştir. Konuyla ilgili olarak öğretmenlerin iki anket sorusu yöneltilerek görüşleri alınmıştır. İlk soru öğrencilerin bu kurslara katılımını etkileyen faktörleri belirlemeye yönelik olarak hazırlanmıştır.

Tablo 17'de öğrencilerin okulda açılan kurslara başlama ve katılımlarını belirleyen faktörlerin belirlenmesine yönelik öğretmen görüşleri sunulmuştur.

Tablo 17 Öğretmenlere Göre Öğrencilerin Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Sebepleri

Kurslara Katılım Sebepleri	N	%
Kendi isteğiyle	82	74.5
Arkadaş çevresinin etkisiyle	15	13.6
Aile baskısıyla	3	2.7
Öğretmen yönlendirmesiyle	7	6.4
Başka sebeple	2	1.8

Tablo 17'de öğretmenlere göre öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına katılma sebepleri bulguları verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 74.5'i öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına kendi isteğiyle katıldığını belirtmiştir. Öğretmenlerin %13.6 sı ise öğrencilerin bu kurslara arkadaş çevresinin etkisiyle katıldığını belirtirken %6.4'ü ise öğretmen yönlendirmesiyle kursa katılım sağlandığını belirtmiştir.

Tablo 18’ de öğretmenlerin kursa katılan öğrencilerin devam zorunluluğu konusunda görüşleri alınmıştır. Kursa başlayan öğrencilerin sene içinde de okul dersleri gibi kurslara da devam zorunluluğunun olup olmaması konusunda görüşleri sorulmuştur. Bu kurslarda düzenli yoklama alınarak öğrencilerin devam ve devamsızlığının takibinin gerekliliğine yönelik görüş bildirmeleri istenmiştir.

Tablo 18 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Öğrenciler İçin Devam Zorunluluğu Olması Durumu

Kurslara Devam Zorunluluğu	N	%
Evet	92	83.6
Hayır	18	16.4

Tablo 18’de öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrenciler için devam zorunluluğu olması durumu bulguları verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 83.6’sı destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrenciler için devam zorunluluğu olması gerektiğini belirtmiştir. Öğretmenlerin %16.4 ü ise kurslarda devam zorunluluğuna gerek olmadığını belirtmişlerdir.

4.7. YEDİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Öğretmenlere katılmış oldukları kurslarının fiziki koşulları ve ortamına ilişkin görüşleri sorulmuştur. Yedinci alt problem cümlesi olarak; “Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına öğrencilerin devam sürecine ilişkin öğretmen görüşleri nelerdir?” sorusu belirlenmiştir.

Öğrencilere uygun koşullarda öğrenme ortamı sunmak için fiziki koşulların uygun hale getirilmesi şarttır. Bu koşullar konusunda öğretmenlere iki soru yöneltilmiştir.

Tablo 19’ da öncelikli olarak öğretmenlere uygun öğrenme ortamı ve verimli bir ders için sınıf mevcutları hakkında görüşleri sorulmuştur.

Tablo 19 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kursları Sınıf Mevcudu Bilgileri

Sınıf Mevcudu Bilgisi	N	%
10-20 arası	103	93.6
20-30 arası	7	6.4

Tablo 19’da öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarında sınıf mevcudunun olması gerektiği öğrenci sayısı bilgileri verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 93.6’sı destekleme ve yetiştirme kurslarında sınıf mevcudunun 10-20 arası olmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %6.4’ü ise sınıf mevcudlarının 20-30 kişi arasında olması yönünde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 20’ de destekleme kurslarının yapıldığı sınıfların fiziki durumlarının (ısıtma, aydınlatma, okul kantin hizmetleri, temizlik hizmetleri vb) öğrencilerin kurslara olan katılımını ve kurs verimliliğine etkisi konusunda öğretmen görüşleri alınmıştır. Fiziki şartların kurs faaliyetlerine etkisi olup olmadığını belirten öğretmen görüşleri belirtilmiştir.

Tablo 20 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Yapıldığı Sınıflardaki Fiziki Ortamın Öğrencilerin Kurs Katılımı Ve Kursun Verimliliğinin Olan Etkisi

Fiziki Ortam	N	%
Evet	83	75.5
Hayır	27	24.5

Tablo 20’de öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarının yapıldığı sınıflardaki fizik imkanların öğrencilerin kursa katılımı ve kursun verimliliğini etkilemesi bulguları verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 75.5’i destekleme ve yetiştirme kurslarının yapıldığı sınıflardaki fizik imkanların öğrencilerin kursa katılımı ve kursun verimliliğini etkilediğini belirtmiştir. Katılımcı öğretmenlerin %24.5 ise fiziki koşulların kursların etkinliği ve öğrenci katılımına bir etkisi olmadığını vurgulamışlardır.

4.8. SEKİZİNCİ ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Destekleme ve Yetiştirme kurslarına öğretmen seçimi ve bu kurslarda görev alan öğretmenlere yönelik sunulan teşviklerin yeterliliğine dair öğretmenlerin görüşleri alınmıştır. Öncelikle kurslarda görev alacak öğretmenlerin seçimine yönelik olarak, okul dersleri ile aynı öğretmene kurslarda görev alması, okul içerisinde ancak öğrencinin dersine girmeyen öğretmenlerin görev alması veya başka bir okuldan öğrencilerin hiçbir dersine girmemiş bir öğretmen seçimi üzerinde durulmuştur.

Tablo 21’ de kursların öğretmen seçimine yönelik olarak beyan edilen görüşler bu üç kategori üzerinde gruplandırılmıştır.

Tablo 21 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Öğretmen Seçimi

Kurslara Öğretmen Seçimi	N	%
Ders öğretmeni	55	50.0
Dersine girmeyen öğretmenler	44	40.0
Başka bir okuldan gelen öğretmen	11	10.0

Tablo 21’de öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarını ders öğretmeni mi yoksa öğrencinin dersine girmeyen öğretmen mi vermelidir bilgileri verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 50’si destekleme ve yetiştirme kurslarını öğrencinin ders öğretmenin vermesi gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %40’ı bu kurslara öğrencinin dersine girmeyen öğretmenlerden seçim yapılması gerektiğini belirtirken, %10’u başka bir okuldan öğretmen seçiminin daha verimli olacağını belirtmiştir.

Anket formunun son kısmında ise öğretmenlere bu kurslarda kendilerine yönelik sunulan teşvik ve fırsatların yeterliliği konusunda sorular sorulmuştur. Öğretmenlere sunulan hizmet puanı teşviki ve kurslarda ödenen ücretin iki katı ek ders bedeli olması gibi fırsatların etkisi ve yeterliliği sorulmuştur.

Tablo 22’de bu kurslara katılan öğretmenlere verilen her ay için aldığı hizmet puanının yarısı kadar uygulanan hizmet puanı teşviki konusunda öğretmenlerin görüşleri aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 22 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Öğretmenlere Verilen Hizmet Puanı Teşvikinin Yeterlilik Durumu

Hizmet Puanı Teşviki	N	%
Yeterli	40	36.4
Yetersiz	70	63.6

Tablo 22’de öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarında öğretmenlere verilen hizmet puanı teşvikinin yeterli olması bulguları verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 63.6’sı destekleme ve yetiştirme kurslarında

öğretmenlere verilen hizmet puanı teşvikini yetersiz bulmaktadır. Öğretmenlerin %36.4'ü ise bu puan teşvikini yeterli bulduğunu belirtmiştir.

Tablo 23'de öğretmenlere uygulanan bir diğer teşvik olan kurs ücretlerinin okul ders ücretlerinden iki katı olarak belirlenmesi teşvikine yönelik olarak öğretmen görüşleri ise tabloda gösterildiği gibidir.

Tablo 23 Öğretmenlere Göre Destekleme ve Yetiştirme Kurslarında Öğretmenlere Ödenen Ücretin Yeterlilik Durumu

Kurslarda Ödenen Ücret	N	%
Yeterli	48	43.6
Yetersiz	62	56.4

Tablo 23'de öğretmenlere göre destekleme ve yetiştirme kurslarında öğretmenlere ödenen ücretin yeterli olması bulguları verilmiştir. Bulunan sonuçlara göre öğretmenlerin % 56.4'ü destekleme ve yetiştirme kurslarında öğretmenlere ödenen ücreti yetersiz bulmaktadır. Öğretmenlerin %43.6' sı ise ödenen ücreti yeterli bulduğunu belirtmiştir.

4.9. DOKUZUNCU ALT PROBLEME İLİŞKİN BULGULAR

Anket formunun son kısmında ise öğretmenlere destekleme ve yetiştirme kurslarının daha verimli ve etkin olması için kişisel görüş ve önerilerini belirtmeleri istenmiştir. Bu bölümde araştırmaya katılan birçok öğretmen tarafından herhangi bir görüş belirtilmezken katılımcı öğretmenlerin %20'si kişisel görüş ve önerilerini belirtmiştir. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulduğunda Tablo 24' teki alt temalara ulaşılmıştır.

Tablo 24 Öğretmenlerin Destekleme ve Yetiştirme Kursları İle İlgili Önerileri

DYK ile ilgili Öğretmen Önerileri	N	%
Öğrenci devamsızlık takibi	12	54.5
Kurslardan alınacak ücret	5	22.7
Kurs Materyalleri	3	13.6
Kurs saatleri	3	13.6
Diğer öneriler	2	9

Öğretmenlerin öneriler kısmında en fazla görüş belirttikleri tema başlığı "Kurslarda yaşanan devamsızlık takibi" olarak görülmüştür. Görüş belirten

öğretmenlerin büyük çoğunluğu olan yaklaşık olarak %54.5'i öğrencilerin çok fazla devamsızlık yaptığını veya devamsızlıkların yeterince takip edilmediğini belirtmişlerdir. Bu durumun da kursların verimliliğini ders akışını olumsuz yönde etkilediğini vurgulamışlardır. Bu durumun ciddi şekilde takip edilmesini ve devamsızlıkların tıpkı okul derslerinde olduğu gibi sıkı bir şekilde takibini ve devamsızlık yaptırımlarının öngörülmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Ayrıca öğrencilerden kurslara katılım bedeli olarak sembolik de olsa alınacak belirli bir ücretin kurslara katılımı ve motivasyonu arttıracaklarını belirtmişlerdir. Katılımcı öğretmenlerden K-43 devamsızlıkla ilgili olarak önerisini şu şekilde belirtmiştir.

“Öğrenci devamsızlıkları merkezi e-okul sistemi üzerinden takip edilmeli ve devamsızlık sınırını aşan öğrencilerin kursla ilişkisi kesilmelidir. Böylece kurslarda gerçekten öğrenme ihtiyacı duyan öğrencilerle çalışma imkanı doğacaktır.”

K-72 ise; *“Öğrenci devamsızlıkları sıkı şekilde takip edilmelidir.”* şeklinde öneride bulunmuştur.

Diğer bir öneri olarak kursların tamamen ücretsiz olmasının öğrenci katılımını düşürdüğü ve kursların yeterince ciddiye alınmadığı yönünde belirtilmiştir. Önerilerini belirten öğretmenlerin %22.7'si öğrenci velilerinden alınacak katılım ücretlerinin hem kurslara kaynak olabileceği, hem de öğrencilerin kurslara daha aktif katılımlarını sağlayacağı öngörüsünde bulunmuşlardır. Bu durumun ayrıca birinci alt tema da bulunan öneri olan öğrenci devamsızlığına da çözüm olabileceği belirtilmiştir. Konuyla ilgili olarak görüş belirten öğretmenlerden K-68 şu sözleri ifade etmiştir.

“Öğrenciler bir süre sonra kurslara devam konusunda sıkıntı oluşturmaktadırlar. Bu da kaçırdığı konuları toparlamada sıkıntı yaşanmasına sebep olmaktadır. Ayrıca kursların ücretsiz olması onların kurslara istediği zaman devam edeceği izlenimini vermektedir. Ben istediğim konuya gelirim anlayışı verimi düşürmektedir.”

Öğretmenlerden K-57 ise öğrencilerde alınacak ücret konusunda ise şunları belirtmiştir. *“Öğrenciler bu kurslara herhangi bir ücret ödemedikleri için ciddiye almamaktadırlar. Sembolik de olsa bir ücret ödenirse öğrenci katılımı artacaktır.”*

Öneriler kısmında öğrenciler için kurslarda materyal kullanımı ve öğrencilerin faydalanabileceği yeterli materyallerin bulunmadığını, bu sebepten dolayı da istenilen verimin elde edilemediği görüşü ortaya çıkmıştır. Önerilerini belirten öğretmenlerin %13' ü kurslara ders kitaplarından farklı olarak sınav hazırlık amaçlı materyallerin geliştirilmesi gerektiğini böylece öğrenci ve veli beklentisinin daha verimli şekilde karşılanabileceğini vurgulamışlardır. Konuyla ilgili olarak K-19 şunları ifade etmiştir.

“Kurslar okul dersleri gibi işlenmektedir. Oysa öğrenci ve veliler kursları sınavlara hazırlık olarak faaliyetleri olarak görmektedir. Kurslarda sınavlara hazırlık materyalleri sıkıntı olmaktadır. Bakanlığın konuyla ilgili olarak test veya sınava hazırlık materyalleri hazırlayıp okullara göndermesi sınav hazırlık sorununa çözüm olacaktır.”

Bir diğer öğretmen K-37 ise materyal eksikliği konusu hakkında şu şekilde görüş belirtmiştir.

“ Kurslarda en büyük eksiklik dershanelerde olduğu gibi çeşitli test ve kaynak kitapların olmayışıdır. Kurslara yönelik kitaplar ve testler geliştirilmelidir.”

Öğretmenlerin öneriler kısmında değindikleri bir diğer alt tema ise okul kurs saatlerinin okul sonrası verimsiz olduğu, öğrencilerin okul sonrasında yorgun oldukları yönünde olmuştur. Önerilerini belirten öğretmenlerin %13,6'sı kurs saatlerin düzenlenmesi gerektiği, mümkün olduğunca da kursların hafta sonu yapılmasının daha verimli olacağı yönünde öneri sunmuşlardır. Katılımcı öğretmenlerden K-75 kurs saatleri ile ilgili olarak şu öneri de bulunmuştur.

“Öğrenciler okulda 8 saat dersten sonra 2 saat kurslarda fazlasıyla yoruluyor. Bu da kursların verimli olmasını engelliyor. Hafta sonu kursları daha verimli oluyor.”

Önerilerini belirten öğretmenlerin %9'u ise kurslarla ilgili teftişlerin artırılması ve kursların belirli bir merkezde toplanması gerektiği yönünde olmuştur. Bu katılımcı öğretmenler ise kurs merkezi olarak bölgesel bazı okulların belirlenmesini ve tüm kurs çalışmalarının bu merkezlerde yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretmenlerden K-19 kurslarla ilgili olarak önerisini şu şekilde belirtmiştir. *“Kurs merkezi olarak tek bir okul belirlenmeli, bölgesel olarak tüm öğrenciler bu merkezlerde toplanmalıdır.”*

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın bulgularında elde edilen sonuçlara, alt problemlerin her birine dayalı olarak elde edilen sonuçlara, bu sonuçların birbiriyle olan ilişkilerine ve alan yazındaki diğer bulgularla tartışılmasına yer verilmiştir. Çalışmanın son kısmında ise diğer çalışmalara da yol göstermesi açısından önerilere yer verilmiştir.

5.1. TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmada öncelikle olarak öğretmenlerin destekleme kurslarının amaç ve kazanımlarını belirlerken göz önüne alınan en temel faktörün öğrenci ihtiyaç ve beklentileri olduğu görülmüştür. Kurslar için daha önceden MEB tarafından bir müfredat programı hazırlanıp ilan edilmesine rağmen, kursa katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu kursun hedef ve kazanımlarını kendi öğrencilerinin istek ve beklentilerine göre şekillendirdiği görülmektedir. Böyle bir durumda ise, destekleme kurslarında daha çok son sınıf öğrencilerinin merkezi sınavlara hazırlık ihtiyacına yönelik çalışmalar yapıldığı, ara sınıflar için de derslerin tekrarı ve takviyesine yönelik faaliyetlerin geliştirildiği sonucuna ulaşılmıştır. Benzer şekilde kurslara ait öğrenci üzerine yaptığı çalışmasında Akkaya (2017:47) öğrencilerin kursları daha çok üniversite sınavlarına hazırlık amacıyla tercih ettiklerini, bunun yanında okul derslerinde de kendilerine destek olması amacıyla kurslara başvuru yaptıkları sonucuna ulaşmıştır. Kursların tercihi konusunda kurs yöneticileri ile yapılan görüşmelere dayalı çalışmasında Canpolat (2017) da kurs yöneticilerinin, bu kursları en çok sınavlara hazırlık beklentisi içinde olan öğrenciler tarafından tercih edildiği sonucuna ulaşmıştır. Sonuç olarak kursların eğitim faaliyetlerine başlamadan önce kursa katılacak olan öğretmenlerden ve kursun verileceği öğrenci grubundan kursun hedeflerinin ve kazanımlarının belirlenmesi noktasında görüş alınabilir (Göksu ve Gülcü, 2016).

Kurslarda uygulanan strateji, yöntem ve materyal kullanıma yönelik olarak bulgulara ait sonuçlara yer verilmiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu derslerinde sunuş yoluyla öğrenme stratejisini kullandığını belirtmişlerdir. Sunuş yoluyla öğretim stratejisini uygun olarak da öğretmenler anlatım yöntemiyle kurslarda ders işlemekte oldukları sonucuna ulaşmışlardır. Öğretmenler öğrenci

beklentilerinin bu yönde olduğunu daha çok sınavlara hazırlık ve konu tekrarı yönünde taleplerinden dolayı bu strateji ve yöntemin tercih edildiğini vurgulamışlardır. Öğretmenlerin kişisel görüşleri bölümüne bakıldığında özellikle yetene, beceri ve sosyal etkinlik (yabancı dil, müzik, bilişim teknolojileri gibi) derslerinin sınav kaygısı olmadığı daha farklı yöntem ve stratejileri kullanabildiklerine, öğrencilerin bu derslerde daha aktif olduklarına böylece katılımın ve motivasyonun daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Akın (2012) okul sonrası yapılan sosyal faaliyet ve öğrenci merkezli çalışmalara ait araştırmasında öğrencilerin okul başarısına olumlu yönde katkı sağladığını ve bu öğrencilerin derslerdeki motivasyon seviyelerini arttırdığına dair bulgulara ulaşmıştır. Dolaylı yoldan da olsa okul başarısına katkısı sebebiyle okul kursların da sadece akademik dersler değil, öğrencilerin yetenek ve becerilerine dayalı derslerin de verilmesi öğrenci gelişimi açısından daha faydalı olacağı görülmüştür.

Bu kurslarda beceri ve yetenek derslerinin seçilmesi öğrencilerin okulda geçirdikleri sürelerin artmasına, okula karşı olumlu tutum geliştirmelerine sınav kaygılarının azalmasına da olumlu yönde katkı sağlamaktadır. Destekleme kurslarında spor faaliyetlerine ve beden eğitimi derslerine katılan öğrencilerin okula karşı olumlu tutum geliştirdikleri, sınav kaygısıyla daha kolay baş edebildikleri görülmüştür (Bingöl, 2017). Benzer şekilde yurtdışında yapılan çalışmalarda da okul sonrası faaliyetlere katılan öğrencilerin kötü alışkanlık edinme oranlarının düşük olduğu, devamsızlık sorunlarının katılmayan öğrencilere göre daha az olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Massoni, 2011).

Çalışmanın en önemli sonuçlarından birisi olarak da destekleme kurslarında öğretmenlerin kullanmış oldukları ders materyalleri ve dokümanlar üzerine olmuştur. Çalışmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu kurslarda akıllı tahta kullandıklarını belirtmişler ancak MEB tarafından yayınlanan ve kurslarda kullanılmak üzere öğretmenlerin kullanımına sunulan “EBA Kazanım Testleri” ni yetersiz bulmuşlardır. Bu testlerin geliştirilmesi gerektiği ve öğretmenlere sunulan kaynakların zenginleştirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu durumun bir göstergesi olarak da öğretmenlerin çoğunluğu kurslarda kaynak kitap kullandıklarını belirtmişlerdir. Sınavlara hazırlık amaçlı yapılan kurslarda materyal desteğinin gerekli olduğu sonucuna varılmıştır. Uğurlu (2017) öğretmenlerle yaptığı çalışmasında kurslara ait en büyük eksikliğin materyal eksikliği olduğunu, öğretmenlerin özellikle

sınavlara hazırlık amacıyla yapmış oldukları kurs çalışmalarında materyal eksikliklerinden şikayetçi olduklarını belirtmiştir. Bakanlığın yayınladığı kazanım testleri ve deneme sınavlarının son derece yetersiz olduğu sonucuna varmıştır. Ayrıca bu kurslara hedef ve kazanımları doğrultusunda materyallerin hazırlanıp öğretmenlerin hizmetine sunulması kursların verim ve etkinliğine olumlu yönde etki edeceği görülmüştür.

Öğretmenlerin bu kurslarda karşılaştıkları bir diğer sorun da öğrencilerin dönem içerisinde derslere düzenli olarak devam etmemeleri olarak görülmüştür. Katılımcı öğretmenlerin büyük çoğunluğu devam konusunda öğrencilerle sıkıntı yaşadıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin devam ve devamsızlıklarının sıkı bir şekilde kontrol edilmesi kursların verimliliğini etkileyeceği sonucuna varılmıştır. Öğrenci devamsızlıklarının yeterli düzeyde kontrol edilmediğini, bunun sonucunda da öğrenme etkinliklerinin yeterli düzeyde gerçekleşmediği görülmüştür. Bu konu üzerine görüş belirten öğretmenlerin çoğunluğu devamsızlığın tıpkı okul dersleri gibi düzenli olarak takip edilmesi gerektiğini, bu durumun da öğrenci başarısını olumlu yönde etkileyeceğini ifade etmişlerdir. Çalışmanın öğretmen önerileri kısmında da öğretmenler kurslar için yoklama denetimi ve devamsızlık takibi yapılması önerisinde bulunmuşlardır.

Destekleme kurslarının etkinliğine dair olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğu kursların zamanlamasının düzenlenmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Öğretmenler kursların hafta sonu yapılmasının daha verimli olacağı sonucuna varılmıştır. Hafta içi yapılan kurs faaliyetlerinin okul derslerinden sonra başladığını, bunun da öğrencilerde yorgunluk ve dikkat eksikliğine sebep olduğu belirlenmiştir. Orta öğretim kurumlarında günlük ders yükünün oldukça fazla olduğu göz önüne alırsa, ders saatlerinden sonra yapılan kurs faaliyetlerinin öğrenciler açısından yorucu olduğu gözlemlenmiştir. Kurs zamanlamasına dair olarak öğretmenlerde hafta sonu daha verimli olduğunu belirtmişlerdir. Dolayısıyla kursların etkinliğinin artırılması konusunda kursların hafta sonu yapılması daha verimli olacağı sonucuna varılmıştır. Hafta sonu yapılan kurslarında sabah erken saatler yerine, okul ders saatlerinde daha geç başlanmasının daha uygun olacağı görülmüştür. Ancak kurslara ait yönetici görüşlerine yer verdiği çalışmada Canpolat (2017), özellikle çalışan velilerin kursların hafta içi okul sonrası yapılması yönünde görüş bildirdiklerini belirtmiştir. Sebep olarak da mesai saatlerin de öğrencilerin okulda tutulması olduğu bildirilmiştir.

Oluşan taleplerin kurs verimliliği göz önüne alındığında, hafta içi beceri ve yetenek dersleri yapılarak, daha çok sınav hazırlık amaçlı yapılan akademik kursların hafta sonuna alınarak sorunun çözülebileceği düşünülmektedir. Öneri kısmında da öğretmenler akademik derslerin hafta sonuna alınmasının daha verimli olacağını vurgulamışlardır. Öğretmenlerin çoğu, kurslarda dersi hafta içinden farklı bir şekilde işlediklerini ve sebep olarak da kurslarda soru çözme odaklı ve sınava yönelik bir yöntem takip ettiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca bazı öğretmenlerin, pek anlaşılmayan konuları derinlemesine işlemeye de fırsat bulduklarını ifade etmişlerdi (Göksu ve Gülcü, 2016: 165).

Ders saatlerinin yeterliliği konusunda elde sonuçlara bakıldığında öğretmenlerin birçoğunun matematik ve edebiyat derslerinin ders saatlerinin arttırılabileceği konusunda görüş belirtmişlerdir. Elde edilen sonucun daha çok merkezi sınavların içeriği ile ilgili olduğu görülmüştür. Tüm öğrencileri ilgilendiren temel yeterliliğe bağlı derslerin de ders saatinin arttırılabileceği görülmüştür. Ancak Dönmez, Pekcan ve Tekçe (2016) tarafından yapılan çalışmada da öğrenci görüşlerine dayalı olarak elde ettiği bulgularda kurs saatlerinin aşırı ders yükü oluşturduğu ve bu ders yükünün de yorgunluğa sebep olduğu ifade edilmiştir.

Kursların öğretmen seçimi ve görevlendirmesi okul kurslarıyla ilgili en önemli sorunlardan biri olarak görülmektedir. Gönüllü öğretmenler tarafından il ve ilçe bazında istenilen okula müracaat edilerek başvuru yapılır, okul müdürlüğünün onayından sonra da kurs için adı geçen öğretmenler öğrencilerin seçimine sunulur. Ancak bazı durumlarda öğretmen tercihlerin sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunların başında da ilgili yetiştirme kursuna okul ders öğretmeni mi, okulda bulunan ancak dersine girmediği öğretmen mi, yoksa tamamen başka bir okuldan mı öğretmen seçilmesi gelmektedir. MEB da konuyla ilgili çalışmalar yürütmektedir. Öğrencinin dersine giren mi yoksa dersine giren öğretmenler dışında bir öğretmen görevlendirmesi mi daha uygun olacağı konusunda araştırmalar yapılmaktadır. Çalışmamızda konuyla ilgili olarak öğretmenlere okul dersine giren mi, yoksa aynı okuldan ancak öğrencinin dersine girmeyen mi veya başka bir okuldan farklı bir öğretmenin görevlendirmesi daha verimli olacağı yönünde soru sorulmuştur. Sonuç olarak da öğretmenlerin %50'si dersine giren öğretmenlerin daha faydalı olacağı görüşünde bulunmuşlardır. Öğretmenlerin %40'ı ise öğrencinin dersine girmeyen öğretmenlerin kurs da daha verimli olacaklarını belirtmişlerdir. MEB'in amaçladığı

başka okuldan veya okullar arası öğretmen değişimi şeklinde olan seçenek ise ancak öğretmenlerin %10' u tarafından kabul görmüştür. Buradan hareketle öğretmenlerin başka okuldan gelen öğretmenlerin kurslarda verimli olmayacakları görüşünü savunduklarını söyleyebiliriz. Ancak öğrencilerin kendi farklı bir uygulama ve farklı öğretmenleri de görmesi açısından kadro yapısı uygun olan okullarda öğretmenlerin dersine girmediği sınıfların kurslarında yer alması sağlanarak daha verimli bir yapı sağlanması gerçekleştirilebilir.

Çalışmada öğretmenler ile ilgili olarak elde edilen bir diğer araştırma sonucu da bu kurslarda görev alan öğretmenlere yönelik olarak verilen teşvik ve sunulan fırsatların yeterliliğine ait görüşler olmuştur. Bilindiği üzere bu kurslara öğretmen başvurmasını arttırmak için öğretmenlere iki katı ek ders ödemesi ve öğretmenlere her ay için 0.5 aylık hizmet puanı teşviki verilmektedir. Öğretmenlere bu teşviklerin yeterli olup olmadığı yönünde sorular sorulmuştur. Sonuç olarak da; öğretmenlerin verilen hizmet puanı teşvikini yeterli buldukları görülmüştür. Ancak öğretmenler ödenen ek ders ücretini yeterli bulmamışlardır. Öğretmenlerin kurslarda daha fazla yer alması ve destekleme kurslarının özel öğretim kursları ile rekabet edebilmesi için öğretmen teşviki son derece önemli bir yer teşkil etmektedir. Nartgün ve Dilekçi (2016) yaptıkları çalışmada öğretmenlere özendirici ve teşvik edici uygulamaların yapılması gerektiğini aksi takdirde bu kurslara katılımın gönüllülük esasına dayandığı için yeterli öğretim kadrosu oluşturulamayacağı yönünde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin yeterli teşvik ve destek almaları motivasyon ve çalışma isteği yönünden de oldukça önemlidir. Aküzüm ve Saraçoğlu (2018) öğretmenlerin kurslara karşı tutumlarını incelediği çalışmasında öğretmenlerin kursların en önemli tercih sebepleri arasında yer aldığını ve iki katı ücret ödemesinin kursları okul ek derslerinden daha cazip hale getirdiği sonucuna ulaşmıştır. Göksu ve Gülcü (2016)'de öğretmenlerin ödenen ücretler konusunda öğretmenlerin olumlu görüş belirttikleri sonucuna ulaşmışlardır.

Destekleme kurslarının içerik ve işleyiş bakımından elde edilen sonuçlarda bu alanda yapılabilecek çalışma ve düzenlemelere yol gösterici nitelikte olacaktır. Katılımcı öğretmenlerin çoğu bu kurslar da öğrenci istek ve taleplerine de dayalı olarak konu anlatımı yerine daha çok sınavlara dayalı olarak test çözümüne ağırlık verilmesi gerektiği görüşünü savunmuşlardır. Konu anlatımı ve müfredat konularının okul ders saatlerinde işlenmesini, destekleme kurslarının ise test çözme veya

öğrencilerin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda konuların tekrarı şeklinde yapılmasının daha verimli ve işlevsel olacağı sonucuna varılmıştır. Ayrıca yapılacak konu tekrarlarının da okul dersleriyle beraber üniversite sınavlarına da hazırlık şeklinde yapılmasının kursların verimliliği ve işlevselliği açısından daha olumlu sonuçlar ortaya çıkaracağı görüşüne varılmıştır. Öğretmenlerin kursların içerik belirleme çalışmalarına ait görüşlerinde ise içeriğin tek merkezi bir içerik olarak belirlenmesi yerine; içeriklerin daha esnek ve uygulanabilir şekilde öğrenci ihtiyaçlarına göre belirlenmesinin çok daha verimli olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Böyle bir uygulama içinde her kurs dönemi sonunda bir sonraki kurs dönemine ait içerik belirleme çalışması olarak öğretmenleri görüşlerine başvurulabilir. Böylece öğretmenler okul ve öğrenci ihtiyaçlarına yönelik çalışmalara katkı sağlamış olacaktırlar.

Ders işleyişine yönelik olarak öğretmenlerin büyük çoğunluğu bu kursların, merkezi sınavlara katkısı olup olmadığına dair görüşlerinde, kursların üniversiteye hazırlık çalışmalarında katkısı sağladığı şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler kişisel görüşlerinde de kursların daha fazla sınava hazırlık için olması gerektiğini ve bu çalışmalara dayalı dokümanların öğretmenlere önceden temin edilmesinin son derece yararlı olacağı görüşünü belirtmişlerdir.

Katılımcı öğretmenler kursların verimliliği konusunda bir diğer unsur olarak sınıflarda öğrenci mevcudunun çok fazla olmaması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrenci mevcutlarının sınıf başına 10-20 arasında en ideali olacağını ve öğrencilerin kurslardaki faaliyetlerde yer alma seviyelerinin de daha fazla olacağı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca sınıfların fiziki koşullarında yapılacak olan iyileştirmelerinde öğrencilerin kursa olan katılımlarını arttıracığı özellikle hafta sonu yapılan kurslarda fiziki koşulların ders işleyişlerine etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan anket çalışmasının son bölümünde katılımcı öğretmenlerden bu kurslarla ilgili olarak görüş ve önerileri istenmiştir. Bazı katılımcılar herhangi bir görüş belirtmemiş olsa da görüş belirten katılımcılar ise daha çok kursların etkinliğini arttırmaya yönelik olarak önerilerini sunmuşlardır. Öğretmen önerileri kısmında kurslarda öğrenci devamsızlıklarının sıkı bir şekilde takip edilmesi gerektiğini, tıpkı okul derslerinde olduğu gibi devamsızlıkların düzenli olarak kayıt altına alınmasını ve devamsızlık sınırını aşan öğrencilerin kursla ilişkisinin kesilmesi gerektiği görüşünü savunmuşlardır. Devamsızlıkların kursların işleyiş bütünlüğüne zarar verdiği yönünde görüşler belirtilmiştir.

Ayrıca öğrencilerden sembolikte olsa bir ücret alınmasının öğrenci katılımını arttıracığı ve kursları daha cazip hale getireceği yönünde görüşler ortaya konmuştur. Öğretmenlerin önemli bir çoğunluğu da bu kurslara yönelik MEB tarafından ayrı kurs materyalleri hazırlanması gerektiğini, böylece sınav çalışmalarını çok daha verimli olacağını belirtmişlerdir. Bu öneriler göz önüne alındığında öğrenci katılımının ve materyal eksikliklerinin kursların en önemli sorunları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen sonuçlara bağlı olarak destekleme ve yetiştirme kurslarının uygulayıcısı konumundaki MEB'e ve yeni araştırmalar konusunda araştırmacılara önerilerde bulunulmuştur.

Araştırmaya dayalı olarak uygulanan anket çalışması ve öğretmen görüşleri dikkate alınarak destekleme kursları ile ilgili olarak şu önerilerde bulunulabilir:

- Kurslara ait öğrenci devamsızlıklarını sıkı takibi yapıp kurslara yönelik olarak öğrencilerden cüzi miktarda ücret talep edilebilir.
- Bakanlık tarafından kurslarda kullanılmak üzere sınavlara hazırlık materyalleri hazırlanıp okullara gönderilebilir.
- Kurslarda görev olacak öğretmenlere kurslar ve sınavlara hazırlık konularında hizmet içi eğitimler düzenlenebilir.
- Kurslarda rehberlik hizmetleri ve yönlendirme çalışması olarak rehber öğretmen görevlendirmesi yapılabilir.
- Kurs programlarının belirlenmesinde önceden öğrenci ve veli görüşleri de alınabilir.
- Kurslara kültür derslerinin yanında sosyal beceri ve sportif faaliyetlerde eklenebilir. Özellikle ara sınıflar için sportif etkinlikler öğrenci katılımına katkı sağlayabilir.
- Hafta içi kurslara sosyal ve sportif etkinlikler, hafta sonu kurslarına da sınavlara hazırlık dersleri konulabilir.
- Kurslara katılan öğretmenlere verilen teşvikler artırılabilir.
- Öğrenci ve velilere yönelik olarak aktif rehberlik hizmetleri sunularak, kurslarda bulunan öğrencilerin takip ve izleme çalışması yapılabilir.

Araştırmacılaraya yönelik olarak şu önerilerde bulunabilir:

- Öğrenci velilerinin de destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik olarak görüşleri alınabilir.
- İlkokul, orta okul ve lise seviyesinde verilen destekleme kurslarının karşılaştırmaları yapılarak verimlilik düzeyleri hakkında bir araştırma yapılabilir.
- Özellikle kurs imkanlarının kısıtlı olduğu kırsal kesimde bulunan sınırlı ğrenci sayısına sahip okullara yönelik kurs faaliyetleri üzerine bir çalışma yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Akın, F. (2012). Okul içi ve okul dışı öğrenmelerin öğrenci başarısına etkisi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Burdur.
- Akkaya, A. (2017). Destekleme ve yetiştirme kurslarının öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Aküzüm, C, Saraçoğlu, M. (2018). Ortaokul öğretmenlerinin destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik tutumlarının incelenmesi. *Turkish Journal of Educational Studies*, 5 (2), 97-121. DOI: 10.33907/turkjes.423152
- Aslantürk, Z. (2017). Araştırma metod ve teknikleri. (6. Baskı). İstanbul: Çamlıca Yayınları.
- Biber, A.Ç., Tuna, Abdulkadir, Polat, A.C., Altınok, F. ve Küçükoğlu, U. (2017). Ortaokullarda uygulanan destekleme ve yetiştirme kurslarına dair öğrenci görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*. 12 (23), 103-119.
- Binbaşıoğlu, C. (2000). Okulda ders dışı etkinlikler. (19. Baskı) İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Bingöl, T. (2017). Destekleme ve yetiştirme kurslarına katılan ortaokul öğrencilerinin spora katılım motivasyonlarının incelenmesi (Bitlis-Tatvan örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Bozbayındır, F. ve Kara. M. (2017). Destekleme ve yetiştirme kurslarında (dyk) karşılaşılan sorunlar ve öğretmen görüşleri temelinde çözüm önerileri. *Sakarya University Journal of Education*. 7 (2), 336-349
- Bray, M. (2013). Shadow education: comparative perspectives on the expansion and implications of private supplementary tutoring. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*. 77, 412-420.
- Canpolat, U. ve Köçer, M. (2017). Destekleme ve yetiştirme kurslarının teog bağlamında sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmesi. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 7(1), 123-154.

- Canpolat, U. (2017). Destekleme ve yetiştirme kursları bağlamında sosyal bilgiler öğretmenleri, kurs merkezi yöneticileri ve öğrenci görüşleri: Eskişehir ili örneği. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. 19 Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Creswell, J. W. (2009). Research desing: qualitative, qualitative and mixed methods approaches. California: SAGE Publications
- Çepni, S. (2018). Araştırma ve proje çalışmalarına giriş. (8. Baskı). Trabzon: Pegem Akademi.
- Demirel, Ö. (2010). Eğitimde program geliştirme. 13.Baskı. Ankara: Pegem Akademi
- Duman, A. (2003). Bazı eğitim bilimi kavramlarına ilişkin genel bir değerlendirme. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10.
- Dönmez, İ., Pekcan, N., ve Tekçe, M. (2016). Destekleme ve yetiştirme kurslarının yönetici, öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre değerlendirilmesi. 25. *Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*. İstanbul Kültür Üniversitesi. Antalya.
- Fidan, N. (2012). Okulda öğrenme ve öğretme. 3. Baskı. Ankara: Pegem Akademi.
- Gök, F. (2005). Üniversiteye girişte umut pazarı: özel dersaneler. *Eğitim, Bilim, Toplum Dergisi*, 3 (11), 102-109.
- Göksu, İ. ve Gülcü, A. (2016). Ortaokul ve liselerde uygulanan destekleme kurslarıyla ilgili öğretmen görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 153-171.
- Hock, M. F., Pulvers, K.A., Deshler, D. D., ve Schumaker, J. B. (2001). The effects of an after-school tutoring program on the academic performance of at-risk students and students with ld. *Remedial and Special Education*, 22(3), 172-186.
- Holloway, J. H. (1999). Extracurricular activities: the path to academic success?. *Educational Leadership*. 57(4), 87-88.
- Karakaş, N. ve Şahin, S. (2017). Sosyal bilgiler dersinde sınıf dışı etkinliklerin öğrenci başarısına etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt18, Sayı 3, 325-340
- Köse, E. (2013). Eğitim kurumlarında gerçekleştirilen ders dışı etkinliklerin sınıflandırılmasına yönelik bir öneri. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi*. 2 (2), 336-353

- Lauver, S. C. (2002). Assessing the benefits of an after-school program for urban youth: an impact and process evaluation. pennsylvania university. <http://repository.upenn.edu/dissertations>. Adresinden 20.03.2019 tarihinde alınmıştır.
- Massoni, E. (2011). Positive effects of extra curricular activities on students. *college of dupage (ESSAI)*, 9(1), 84-87. Erişim adresi: <http://dc.cod.edu/essai/vol9/iss1/27>. Adresinden 20.03.2019 tarihinde alınmıştır.
- MEB, (1973). Millî Eğitim Temel Kanunu. Ankara: MEB Yayınları
- MEB. (2004). 2559 Sayılı MEB Öğrencileri Kurslara Hazırlama Yönergesi. https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosy_alar/2014_10/01060217. Adresinden 20.01.2019 tarihinde alınmıştır.
- MEB. (2014). Millî Eğitim Bakanlığı Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi. https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosy_alar/2014_10/01060217. Adresinden 20.01.2019 tarihinde alınmıştır.
- MEB. (2016). Millî Eğitim Bakanlığı Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi. https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosy_alar/2014_10/01060217. Adresinden 20.01.2019 tarihinde alınmıştır.
- Miranda, J. Y. (2001). A study of the effect of school-sponsored, extra-curricular activities on high school students' cumulative grade point average, sat score, act score, and core curriculum subject grade point average. Unpublished doctoral dissertation. University of North Texas.
- Nartgün, Ş. S. ve Dilekçi, Ü. (2016). Eğitimi destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin öğrenci ve öğretmen görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 22(4), 537-564.
- Oakley, F. R. (2008). Beliefs of georgia educators regarding after-school programs. <http://digitalcommons.georgiasouthern.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1199&context=etd> Adresinden 30.01.2019 tarihinde alınmıştır.
- Subaşı, G. (2000). Verimli ders çalışma alışkanlıkları eğitiminin akademik başarı, akademik benlik kavramı ve çalışma alışkanlıklarına etkisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 25 (117), 50-56.

Şişman, M. (2004). Öğretmenliğe giriş. Ankara: PegemA.

T.C. Resmi Gazete, (14.03.2014). *Milli Eğitim Temel Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun*, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/03/20140314-1.htm>(26.12.2016)

Türküresin, H. (2018). Destekleme ve yetiştirme kurslarının öğretmen ve öğrenci görüşlerine göre incelenmesi; Kütahya İli Örneği. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, Sayı: Aralık, 2018, 9(2), Sayfa: 73-85

Uğurlu, F. ve Aylar, F. (2017). Destekleme ve yetiştirme kurslarına yönelik öğretmen öz algı ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 28-43

Ünsal, S. ve Korkmaz, F. (2016). Destekleme ve yetiştirme kurslarının işlevlerine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(12), 87-118.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. 6. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

EKLER

EK 1. ARAŞTIRMA İZİNİ - 1

T.C.
NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

E-İmzalıdır

Sayı : 15508135-302.08.01-E.65
Konu : Araştırma İzni (Orhan KUZUCU)

22/03/2019

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi :a) 28.02.2019 tarihli ve 98862767-302.08.01- E.55 sayılı yazınız.
b)Niğde Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünün 18.03.2019 tarihli ve 61900286-605.99-
E.5643111 sayılı yazısı.

Enstitünüz Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Orhan KUZUCU'nun, Dr. Öğr. Üyesi Buket ASLANDAĞ danışmanlığında "Millî Eğitim Bakanlığı Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Etkinliğine Dair Orta Öğretim Öğretmen Görüşleri" konulu tez çalışmasını uygulamak için gerekli olan veri toplama formunu Niğde/Bor ilçesinde bulunan ortaöğretim öğretmenlerine uygulama isteğinin uygun görüldüğüne dair Niğde Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğünün ilgi b)'de kayıtlı yazısı ekte gönderilmiştir.

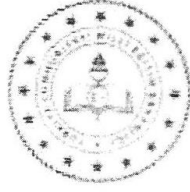
Gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Cahit Tağı ÇELİK
Rektör Yardımcısı

Ek: İlgi b) yazı ve eki (2 sayfa)

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre Prof.Dr.Cahit Tağı CELİK tarafından 22.03.2019 tarihinde e-imzalanmıştır. Eyağımızı <http://eimza.ohu.edu.tr/eimza/default.aspx> linkinden 8C46652CX0 kodu ile doğrulayabilirsiniz.

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Bşk.Bor Yolu Üzeri Merkez Yerleşke NİĞDE
Telefon : (0388) 225 2707 Faks : (0388) 225 2701 www.oidb@ohu.edu.tr

T.C.
NİĞDE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 61900286-605.99-E.5643111
Konu: Araştırma İzni (Orhan KUZUCU).

18.03.2019

NİĞDE ÖMER HALİSDEMİR ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

- İlgi :a) Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b) 04.03.2019 tarih ve 350 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Orhan KUZUCU, Dr. Öğr. Üyesi Buket ASLANDAĞ danışmanlığında Niğde İli Bor İlçe Millî Eğitim Müdürlüğüne bağlı okullarda "Millî Eğitim Bakanlığı Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Etkinliğine Dair Orta Öğretim Öğretmen Görüşleri" konulu araştırmasını yapması ile ilgili Valilik Makamının 15.03.2019 tarih ile 5550758 sayılı onayı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Halil İbrahim YAŞAR
İl Millî Eğitim Müdürü

Ek : Onay (1 Sayfa)

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre Prof.Dr.Cahit Tağı ÇELİK tarafından 22.03.2019 tarihinde e-İnzalanmıştır. Evrağınızı <http://eimza.ohu.edu.tr/eimza/default.aspx> linkinden 8C46652CX0 kodu ile doğrulayabilirsiniz.

Yükarı Kayabaşı Mh. Dışarı Camii Sok. 51200 NİĞDE
Elektronik Ağ: www.nigde.meb.gov.tr
e-posta: argem510@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: A.COSKUN Bilgisayar İşletmeni
Tel: (0 388) 252 52 72 -123- 142
Faks: (0 388) 252 52 74

Bu evrak güncel elektronik imza ile imzalanmıştır. İmza: <http://evrak.org.tr> adresinden 24c1-7c8c-3730-b3b7-a5a2 kodu ile teyit edilebilir.

T.C.
NİĞDE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

15/03/2019

Sayı : 61900286-605.99-E.5550758
Konu : Araştırma İzni (Orhan KUZUCU).

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : a) Milli Eğitim Bakanlığına Bağlı Okul ve Kurumlarda Yapılacak Araştırma ve
Araştırma Desteğine Yönelik İzin ve Uygulama Yönergesi.
b) Ömer Halisdemir Üniversitesinin 04.03.2019 tarih ve 350 sayılı yazıları.

İlgi (a) yönerge doğrultusunda ve Ömer Halisdemir Üniversitesinin ilgi (b) yazısı
gereği Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve
Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Orhan KUZUCU, Dr. Öğr. Üyesi Buket
ASLANDAĞ danışmanlığında "Millî Eğitim Bakanlığı Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının
Etkinliğine Dair Orta Öğretim Öğretmen Görüşleri" konulu tez çalışması yapması
Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

Halil İbrahim YAŞAR
İl Millî Eğitim Müdürü

OLUR
15/03/2019

Ekrem AYLANÇ
Vali a.
Vali Yardımcısı

SIRA NO	ARAŞTIRMA YAPILACAK OKULLARIN ADI
1	Niğde İli Bor İlçesindeki Tüm Liseler

Ekler: Araştırma Değerlendirme Formu ve Ekleri (6 sayfa)

Yukarı Kayabaşı Mh. Değirli Cami Sok. 51200/NİĞDE
Elektronik Adı: www.nigde.meb.gov.tr
E-posta: irtis@nigde.meb.gov.tr

Bu evrakın 5070 Sayılı Kanun gereğince
E-İMZA ile imzalandığı tasdik olunduktan. 15/03/2019
AD SOYADI
Unvanı
İmzası
Hasan BOZDAĞ
Şef
Ayrıntılı bilgi için: A. COŞKUN Bilgisayar İşçisi
Tel: (0 388) 252 32 72 - 123 142
Faks: (0 388) 212 32 74

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Ayrıntılı bilgi için: irtis@nigde.meb.gov.tr adresinden 22d4-c279-34c2-9186-8298 kodu ile sayfa 02'dedir.

EK-2 ANKET FORMU

MEB Destekleme ve Yetiştirme Kurslarının Etkinliğine Dair Öğretmen Görüşleri Değerlendirme Anketi

Anket, MEB tarafından verilen destekleme ve yetiştirme kurslarının verimliliği ve etkinliği konusunda ortaöğretimde bulunan öğretmenlerin görüşlerini almayı hedeflemektedir. Ankette verilen cevaplar Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı'nda Yüksek lisans Tez çalışmam için kullanılacaktır. Tüm veriler ve cevaplar saklı tutulacak ve sadece bilimsel amaçlar için kullanılacaktır.

* Bazı sorularda birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.

- Okul Türü: Anadolu Lisesi Fen Lisesi Anadolu Meslek Lisesi İmam-Hatip Lisesi

- Cinsiyetiniz: Kız Erkek

- Branşınız:

- Hizmet Süreniz (Yıl): 0-5 5-10 10-15 15-20 25 ve Üzeri

1) Destekleme ve yetiştirme kurslarında girmiş olduğunuz dersin kazanımlarını belirlerken neleri dikkate alırsınız? ☐ Öğrenci İhtiyaç ve beklentilerini ☐ Bireysel hedef ve beklentiler ☐ MEB'in yayınladığı hedef ve kazanımlar ☐ Diğer
2) Destekleme ve yetiştirme kurslarında en çok hangi öğretim stratejilerini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.) Strateji: ☐ Sunuş yoluyla öğretme ☐ Buluş yoluyla öğretme ☐ Araştırma inceleme yoluyla öğretme Yöntem: ☐ Anlatım ☐ Tartışma ☐ Örnek olay ☐ Gösterip yaptırma ☐ Problem çözme ☐ Bireysel çalışma
3) Destekleme ve yetiştirme kurslarında kaynak kitaplar kullanıyor musunuz? ☐ Evet ☐ Hayır
4) Destekleme ve yetiştirme kurslarına ayrılan zamanı yeterli buluyor musunuz? ☐ Çok yeterli ☐ Yeterli ☐ Az yeterli ☐ Yetersiz
5) Sizce destekleme ve yetiştirme kursları ne zaman daha verimli olur? ☐ Hafta içi okuldan sonra ☐ Hafta sonu
6) Sizce destekleme ve yetiştirme kurslarına öğrencinin ders öğretmeni mi yoksa dersine girmeyen öğretmenler mi girmeli? ☐ Ders öğretmeni ☐ Dersine girmeyen öğretmenler ☐ Başka bir okuldan gelen öğretmen
7) Sizce destekleme ve yetiştirme kurslarında bir sınıfta kaç kişi olmalıdır? ☐ 10-20 arası ☐ 20-30 arası
8) Destekleme ve yetiştirme kurslarında konu anlatılmaya mı yoksa test çözmeye mi ağırlık verilmeli? ☐ Konu anlatımına ağırlık verilmeli ☐ Test çözümüne ağırlık verilmeli
9) Sizce destekleme ve yetiştirme kursları ile okul dersleri arasındaki ilişki nasıl olmalı? (Birden fazla seçeneği işaretleyebilirsiniz.) ☐ Kurs konuları geriden gelip okul ders konularını pekiştirmeli ☐ Kurs, konu olarak ileriden gitmeli ve öğrencileri okul derslerine hazırlamalı ☐ Okul dersleri ile kurs eş zamanlı gitmeli ☐ Öğrencilerin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda olmalıdır
10) Destekleme ve yetiştirme kurslarında hangi dersler tercih edilmektedir? ☐ Sayısal dersler ☐ Hem sayısal hem sözel dersler ☐ Sözel dersler ☐ Yabancı dil ve beceri dersleri

11) Destekleme ve yetiştirme kurslarının üniversiteye hazırlık sürecine katkı sağladığını düşünüyor musunuz?
☐ Evet, ☐ Hayır ☐ Fikrim yok
12) Destekleme ve yetiştirme kurslarında akıllı tahta kullanıyor musunuz?
☐ Evet ☐ Hayır
13)) Sizce destekleme ve yetiştirme kurslarının amacı okul derslerini takviye etmek mi yoksa üst öğretim kurumlarına hazırlamak mı olmalı?
☐ Okul derslerini takviye etmek olmalı ☐ Üniversiteye hazırlık amaçlı olmalı ☐ Her ikisine de yönelik olmalı
14) Sizce destekleme ve yetiştirme kurslarında derslerin haftalık ders saati sayısı kaç olmalıdır?
Matematik: ☐ 2 ☐ 4 ☐ 6 ☐ 8
Fizik: ☐ 2 ☐ 4 ☐ 6 ☐ 8
Kimya : ☐ 2 ☐ 4 ☐ 6 ☐ 8
Biyoloji ☐ 2 ☐ 4 ☐ 6 ☐ 8
Türk Dili Ve Edebiyat ☐ 2 ☐ 4 ☐ 6 ☐ 8
Tarih ☐ 2 ☐ 4 ☐ 6 ☐ 8
Coğrafya ☐ 2 ☐ 4 ☐ 6 ☐ 8
15) Milli Eğitim Bakanlığının EBA Kursta yayınlamış olduğu "Kazanım Kavrama Testleri"ni yeterli buluyor musunuz?
☐ Çok yeterli ☐ Yeterli ☐ Az yeterli ☐ Yetersiz
16) Hafta sonu destekleme ve yetiştirme kursları en erken saat kaçta başlamalı?
☐ 8.00 ☐ 9.00 ☐ 10.00 ☐ 11.00 ☐ 12.00
17) Destekleme ve yetiştirme kurslarının yapıldığı sınıflardaki fiziki imkanların yetersizliği (ışık ve ısınma yetersizliği, kantinin kapalı olması) öğrencilerin kursa katılımını ve kursun verimliliğini etkilemekte midir?
☐ Evet ☐ Hayır
18) Destekleme ve yetiştirme kurslarına öğrenciler kendi isteğiyle mi yoksa başka sebeplerle mi (aile baskısı, arkadaş yönlendirmesi vb.) katılıyor?
☐ Kendi isteğiyle ☐ Arkadaş çevresinin etkisiyle ☐ Aile baskısıyla ☐ Öğretmen yönlendirmesiyle ☐ Başka sebeplerle
19) Destekleme ve yetiştirme kurslarında dönem sonlarında herhangi bir değerlendirme yapılmalı mıdır?
☐ Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim yok
20) Sizce destekleme ve yetiştirme kurslarında öğretmenlere ödenen ücret yeterli midir?
☐ Yeterli ☐ Yetersiz
21) Sizce destekleme ve yetiştirme kurslarında öğretmenlere verilen hizmet puanı teşviki yeterli midir?
☐ Yeterli ☐ Yetersiz
22) Destekleme ve yetiştirme kurslarında öğrenciler için devam zorunluluğu olmalı mıdır?
☐ Evet ☐ Hayır ☐ Fikrim yok
23) Destekleme ve yetiştirme kurslarına ilişkin görüşleriniz varsa belirtiniz.
.....

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Uyruğu : T.C
Doğum Yeri : Niğe
Doğum Tarihi : 10/05/1984
Medeni Durum : Evli, 1 çocuklu

EĞİTİM DURUMU

1990 – 1998 : İlkokul ve Ortaokul, Niğe
1998 – 2001 : Lise, Niğe
2001–2006 : Çukurova Üniversitesi Eğitimi Fakóltesi, İngiliz Dili Eğitimi, **Adana**

GÖREVLERİ

*Nevşehir 30 Ağustos İlköğretim Okul (2006 -2010)
*Van/ Gevaş, Balaban İlk Öğretim Okulu, Er Öğretmen, (2009-2010)
*Niğe Bor Anadolu Sağlık Meslek Lisesi (2010-2013)
*Niğe Bor Fen Lisesi (2013, ---)

BİLGİSAYAR

Puplisher, Word, Power Point, Excel.

